

مواسات و غمخواری و کمک به مردم



محمد تقی صرفی پور



مقدمه

بعد از حمد و سپاس خداوند حکیم و درود و صلوات
بر سرور انبیاء حضرت محمد مصطفی و اهل بیت
طاهرینش

یکی از بهترین راه های تقرب الی الله، کمک کردن به
نیازمندان است. که در حدیث قدسی است بهترین افراد
به من کسانی هستند که به عیال من (بندگان خدا) کمک
نمایند.

البته کمک به حیوانات هم جزو مورد نظر الهی می باشد
و دیده شده افرادی به حیوانات کمک کردند خدا به

انها جوایزی عطا فرموده است همانند ایه الله سید محمد
باقر شفتی و...

از خدا بخواهیم جزو افرادی باشیم که همیشه و تا آخر
عمرمان مرتب ب کارهای خیر مشغول باشیم همچون
امامان معصوم که قسمتی از وقت آنها در شبانه روز به
کمک به دیگران صرف می شد.

کرمانشاه. زمستان 1401

مواسات و کمک به نیازمندان

امام حسن عسکری (ع) فرمود: در قیامت فردی که گنه کار و جهنمی است نزد مومنی می آید و می گوید: شفاعتم کن! مومن می گوید آیا حقی بر من داری؟ می گوید آری روزی به تو آب دادم. مومن هم از او شفاعت می نماید و شفاعتش قبول می شود.

و دیگری می آید و می گوید به راستی بر تو حقی دارم. پس شفاعتم کن. می گوید حق تو بر من چیست؟ می گوید ساعتی در روز گرم به سایه دیوارم پناهنده شدی. پس شفاعتش می کند و شفاعت مومن قبول می شود. و دائما شفاعت می کند حتی شفاعت او درباره آشنایان و همشینیان و همسایگانش پذیرفته می

شود. و یقیناً مومن نزد خدا، از آنچه گمان می برید
گرامی تر است. (تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام)

خدا امثال تو را زیاد نکند!!!

□ ﴿﴾ حضرت امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام مقدار
"پنج بار شتر" خرما برای شخصی آبرومند که از کسی
تقاضای کمک نمی کرد فرستادند. یک نفر که در آن
جا حضور داشت به امیرالمؤمنین گفت: "آن مرد که
تقاضای کمک نکرد، چرا برای او خرما فرستادید؟
یک بار شتر هم برای او کافی بود!"

امام علی (ع) به او فرمودند: "خداوند امثال تو را در
جامعه ما زیاد نکند! من می بخشم و تو بخل می ورزی
؟! اگر من آن چه را که مورد حاجت او است، پس از
درخواست کردن بدهم، چیزی به او نداده ام؛ بلکه

قیمت آبرویش را به او داده ام ؛ زیرا اگر صبر کنم تا از من درخواست کند، در حقیقت او را وادار کرده ام که آبرویش را به من بدهد."

[?] وسائل الشیعه ، ج ۲ ، ص ۱۱۸....

کمک ایه الله بروجردی به ایه الله کاشانی

در اینجا خاطره ای از ایه الله کاشانی بیاورم که ان مرحوم گفت دچار بدهکاری زیادی شده بودم. روزی دیدم خادم ایه الله العظمی سید حسین بروجردی آمد و برایم پاکتی پول آورد. درحالی که من از ایشان پول درخواست نکرده بودم. پولها را شمردم دیدم دقیق اندازه بدهکاریم بود...

داستانهای علما:

توحید عملی آخوند خراسانی

نویسنده کتاب مرگی در نور می نویسد:

عمویم حاج محمود آقا برایم نقل کردند شیخ احمد

دشتی که مقرب آخوند بود تعریف می کرد:

در زمانی که وضع مالی آخوند خوب نبود یک شب که

آخوند مجلس درس خصوصی داشت و در آن مجلس

شاگردان مبرز و مثل میرزای نائینی و مرحوم سید

ابوالحسن اصفهانی و آقا ضیاء عراقی و شیخ عبد الله

گلپایگانی و عده ای دیگر حضور داشتند وقتی مجلس

درس تمام شد ما دیدم سید که از خانواده «روفی عی»

بود به اتفاق یک نفر دیگر آمدند خدمت ایشان و آن

مرد زائر مقداری وجوهات در آورد و به آخوند داد و

ایشان هم پولها را گذاشتند زیر تشک.

ما که ناظر جریان بودیم و سخت هم بی پول بودیم
خوشحال شدیم که عن قریب استاد چیزی به همه ما
خواهد داد اما به زودی امید ما مبدل به یاس شد زیرا
دیدیم بعد از آنکه آقای آخوند پولها را زیر تشک
گذاشت آن مرد سید بلند شد و رفت در گوش آخوند
آهسته چیزی گفت آقای آخوند قلم و دواتی دم دستش
بود به سید اشاره کرد بنویس آن سید هم چیز مختصری
نوشت و به آخوند داد وقتی آن را خواندند کاغذ را
پاره کردند همه آن پولها را در آوردند و به آن سید
دادند و آن سید هم پولها را برداشت و تشکر کنان
رفت.

شیخ احمد دشتی می گفت: ما که ناظر این صحنه بودیم
نمی دانستیم جریان چیست حس کنجکاوی مان نیز
سخت برانگیخته شده بود همه می خواستیم سر از این
ماجرا در بیاوریم رفقا جرأت نمی کردند سوالی بکنند و

چون من رویم به ایشان بازتر بود با اشاره رفقا سوال
کردم و عرض کردم: حضرت آقا ممکن است بفرمائید
داستان از چه قرار است؟

فرمودند: کدام داستان؟

عرض کردم: اینکه این دو نفر آمدند و یکی پولی داد و
شما پس از خواندن نوشته آن سید آن پول را به آن سید
دادید معنای این مطلب را ما نفهمیدیم.

آخوند فرمودند: خیلی چیزهای توی دنیا هست معنایش
فهمیده نشده و ما نمی فهمیم این هم یکی از آنها.

شیخ احمد می گفت من موضوع را دنبال کردم و یکی
دو نفر از حاضرین هم تایید من می کردند و اصرار
کردند که اگر ممکن است ایشان توضیحی بدهد.

آخوند فرمودند: حالا که اصرار دارید پس بدانید که آن
مرد زائر آمد و چهارصد لیره پول برایم آورد من گرفتم
آن سید به من گفت: دو پسر دارد و می خواهد هر دو
عروسی کند پول ندارد من به او گفتم بنویس ببینم چه
مقدار پول احتیاج داری؟ خواستم کسی متوجه نشود او
نوشت صد لیره من دیدم این مبلغ برای عروسی دو پسر
کافی نیست هر چهار صد لیره را به او دادم.

شیخ احمد گفت: وقتی آخوند این مطلب را فرمودند
میان شاگردان قیل و قال افتاد و گفتند آقا شما که

خودت احتیاج داری و وضع مالی ما را هم که می دانی
خراب است ما هیچ شما چرا به فکر خودت نیستی
چطور چهارصد لیره را به یک سید دادید و حال آنکه
ما می دانیم بچه های شما در مضیقه هستند.

ما که داشتیم این اعتراضها را می کردیم ناگهان دیدیم
آخوند گریه کرد. ما همه ساکت شدیم و از ایشان
معذرت خواستیم،

آنگاه آخوند فرمودند:

ناراحتی من از این نیست که مرتکب جسارتی نسبت به
من شده اید افسردگی من از این جهت است که می
بینم زحماتی را که در عرض سالها برای شما کشیدم

همه به هدر رفته زیرا مشاهده می کنم که شماها در
رکن اول سلام که توحید است مانده اید و از آن غافلید
و نمی دانید که رزق و روزی را خدا می دهد نه بنده
خدا اگر منظورتان از این حرفها این است که من این
قبیل پولها را برای خود بردارم و پس انداز کنم من
احتیاج به پس انداز ندارم وقتی که از خراسان آمدم با
چند تا کتاب آمدم و چیز دیگری نداشتم خداوند این
همه نعمت و عزت به من داده اگر منظورتان بچه های
من است که من آنها هم وضعشان خوب است و خدا
رزاق آنهاست شاه همه باید به خداوند اتکاء داشته
باشید و امید به او ببندید نه بکس دیگر من متأثرم از
اینکه می بینم شماها خدا را فراموش کرده و به بنده او
چشم دوخته اید (برگی در نور، ص 386)

تصویر یک قهرمان واقعی!

یکی از قهرمان‌های واقعی طلبه‌ای است که کلیه خود را به یک کودک هشت ساله اهدا کرد و از آنجایی که خانواده شخص پذیرنده وضعیت مالی خوبی نداشتند، ماشین خود را هم برای تأمین هزینه عمل پیوند فروخت!

#کمیل_نظافتی

خدمات ارزنده آیه الله حائری نسبت به مستضعفین

آیه الله حاج شیخ عبد الکریم حائری، نه فقط به طلاب حوزه علمیه رسیدگی می نمود، بلکه همواره در فکر بینوایان و مستمندان و عامه مردم بوده و از احوال آنهاجویا می شد و به افراد درمانده شهریه می داد. شبهای عید نیز برای فقراء عیدی در نظر می گرفت. در

یکی از سالهایی که قحطی سایه شوم خود را بر کشور
افکنده و فقراء درسختی به سر می بردند، «دار
الاطعامی» تاسیس کرد که دائما فقراء را اطعام می نمود.
دیگر از خدمات ارزنده ایشان تاسیس مریض خانه ای
برای بیچارگان و فقراء بود که مرحوم «سید الاطباء
کهنکی» را برای معالجه بیماران به آنجا آورده بود. پس
از مدتی که توسط افراد نیکوکار، مقداری پول جمع
آوری شد، به پیشنهاد مرحوم حاج شیخ، بیمارستان
فاطمی را ساختند و خود ایشان نخستین کلنگ را به
دست مبارکشان بر زمین زدند.....

بیمارستان ها. پرداخت دیه و...

صدها بیمارستان توسط خیرین احداث شده و کمک
بزرگی به درمان بیماران نموده اند...

چند میلیارد تومان همه ساله توسط خیرین به ستاد ديه
كمك مي گردد همچنين ميلياردها تومان به ستاد
جهيزيه در شهرهاي مختلف كمك مي شود حتي
بعضي خيرين اصرار دارند كه به هيچ وجه نام آنها اعلام
نگردد.

بعضي شهدا چقدر كار خير مي كردند. وقتي با خانواده
شهدا صحبت مي كنيم عده اي از آنها مي گويند كه بعد
از شهادت شهيدمان، خانواده هاي مستضعفي به آنها
مراجعه كردند و گفتند ماهانه از طرف شهيد كمك
دريافت مي كردند.....

«كمپين آرزوهاي قشنگ» در فضاي مجازي بزنيده تا
بينيد اعضاي آن كه همشهريان خود ما هستند، چگونه
در دو سال گذشته بيش از چهار هزار آرزو را برآورده

کرده اند. مسئولیت این پویش را «سمیرا شاهوردی»
بانوی 33ساله ای از اهالی لرستان بر عهده دارد که سال
هاست ساکن مشهد شده و به همراه یک گروه جهادی
کارش را از حاشیه شهر مشهد آغاز و تا ویرانه های
زلزله کرمانشاه گسترش داده است...دوبار مهربانی، در
عالم برزخ برای علامه مجلسی فایده داشت

علامه مجلسی «ره» با آن مقامات بلند علمی و معنوی و
خدمات فراوانی که به اسلام و مسلمانان کرده است و
اکنون در محضر رسول الله «صلی الله علیه و آله وسلم»
است، وقتی به خواب مرحوم جزائری آمد، فرمود: دو
چیز خیلی برای من نفع داشت. یکی اینکه روزی از
کوچه های یهودی نشین اصفهان رد می شدم و سببی در
دست داشتم. دیدم یک کودک در آغوش مادرش، آن
سیب را دیده و برای آن ذوق کرد. من نیز آن سیب را
به او دادم. این عمل، یعنی خوشحال کردن آن کودک

که ظاهراً یهودی هم بوده است، برای علامه مجلسی بسیار مفید واقع شده است. یعنی آن عمل به ظاهر کوچک و ناچیز، ارزش و فایده فوق العاده‌ای نزد اهل ملکوت و در برزخ داشته است.

علامه مجلسی در خصوص دومین عملی که در راحتی برزخ او تأثیر داشته، می‌فرماید: روزی به مسجد می‌آمدم و تگرگ تندی گرفت. دیدم یک بچه گربه زیر تگرگ است و راه نجاتی ندارد، دلم برای او سوخت و بچه گربه را زیر عبای خود گرفتم تا تگرگ تمام شد و سپس او را رها کردم. کمک به این بچه گربه نیز برای من بسیار سودمند بود...

چند آیه در مورد «احسان و نیکوکاری» در قرآن کریم

یکی از محوری ترین مسائل قرآن کریم، توجه به احسان و نیکوکاری و انفاق در راه خدا است که بیش از ۱۰۰ آیه درباره این موضوعات نازل شده است. احسان و نیکوکاری مانند نماز گاهی لازم است آن را آشکارا و در ملاء عام انجام داد و گاهی نیز باید مخفی باشد تا ریا محسوب نشود؛ بنابراین آنچه در احسان و نیکوکاری اهمیت دارد خلوص نیت برای خداوند است.

آیاتی همچون (الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ) (البقرة: ۲۷۴) تاکید دارد که از جمله عباداتی

که می توان پنهانی و ظاهری انجام داد، همین انفاق، احسان و نیکوکاری است

الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ
يُوقِنُونَ (۴) أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ
(الْمُفْلِحُونَ) (۵)

همانها که نماز را بر پا می دارند، زکات را ادا می کنند،
و به آخرت یقین دارند. (۴) آنها بر طریق هدایت
(پروردگارشان هستند، و آنها را رستگاران) (۵)

آری نیکوکاران با خدای خویش به وسیله نماز در
ارتباطند و با بندگان خدای مهربان به وسیله پرداخت
زکات و انفاق و کمک به مستمندان ارتباط نیکو دارند
و قلبهایی سرشار از یقین به آخرت. این چنین بندگان
.. رستگارانند

و يُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا، إِنَّمَا
نُطْعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا
و به [پاس] دوستی [خدا] بینوا و یتیم و اسیر را خوراک

می دهند. "ما برای خشنودی خدا است که به شما
می خورانیم و پاداش و سپاسی از شما نمی خواهیم
مهمترین رکن و اصل انفاق در نظر داشتن رضای
خداوند است که اگر نباشد دیگر انفاق محسوب نمی
شود.

چند آیه در مورد «کمک به دیگران» در قرآن کریم

خدمت به خلق خدا، در فرهنگ تعالیم قرآن و عترت،
ارزش و ثواب فراوانی دارد لذا می طلبد گره گشایی و
رفع نیاز از نیازمندان و برادران دینی تبدیل به یک
ارزش و یک فرهنگ عمومی شود. چنان که امام
علی (ع) در این باره به گُمیل می فرماید: «ای کُمیل به
خانواده ات دستور ده در تحصیل مکارم اخلاق بکوشند
و حتی در تاریکی های شب به برآوردن حاجات مردم و

رفع گرفتاری‌های آن‌ها بپردازند، سوگند به خدائی که
جانم در دست اوست، هیچ کس بر دل انسان مؤمنی
سرور و شادمانی وارد نمی‌کند مگر آن که خدا از این
عمل خیر یعنی سرور و شادمانی، مایه لطفی می‌آفریند
که در موقع نزول بلا و به هنگام گرفتاری سریع‌تر از
سیلاب در سراشیبی، به یاری او می‌رسد و او را نجات
می‌دهد.

قرآن می‌فرماید ؛ (تَعَاوُنُوا عَلَى الْبِرِّ) : واجب است که
در کارهای خیر به یکدیگر کمک کنید. حمایت‌های
مردمی به افراد نیازمند، کودکان بی سرپرست، یتام و
کسانی که دست یاری دراز کرده اند

قرآن همچنین می‌فرماید: (إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ)
؛ خدا احسان شدگان را دوست می‌دارد .) و چقدر
خوب است که انسان محبوب خدا باشد . خیلی وقت‌ها
در زندگی کارهایی را می‌کنیم که خدا از ما راضی
باشد بد هم نیست اما اگر می‌خواهیم خدا از ما راضی

باشد ، خدا می فرماید : به همدیگر خدمت کنید تا خدا
• دوستان داشته باشد

در آیه هفت سوره طلاق در این رابطه آمده است: (
لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا
آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ
عُسْرٍ يُسْرًا؛ بر توانگر است که از دارایی خود هزینه کند
و هر که روزی او تنگ باشد باید از آنچه خدا به او
داده خرج کند خدا هیچ کس را جز [به قدر] آنچه به او
داده است تکلیف نمی کند خدا به زودی پس از
) . دشواری آسانی فراهم می کند

«چند حدیث در مورد «کمک به نیازمندان»

دستگیری از مستمندان و انفاق به نیازمندان از زیباترین
خصلت های نیکوی مؤمنان است و به همین دلیل،

مورد توجه فراوان در متون دینی واقع شده است؛ به گونه های که می توان آن را در کنار نماز، برجسته ترین عبادت مورد تأکید قرآن دانست. مهم ترین آثار فردی انفاق عبارت است از: برکت و افزونی مال، دوری از بلا، تزکیه و طهارت نفس، آمرزش گناهان و.. برجسته ترین آثار اجتماعی آن شامل رفع فقر از چهره ی جامعه ی اسلامی و استقرار عدالت اقتصادی و اجتماعی، پیشرفت و پویایی نظام اقتصادی، صیانت جامعه از تباهی و گسترش فساد می باشد.

در این باره امام کاظم (علیه السلام) می فرماید: همانا مهر قبول اعمال شما، بر آوردن نیازهای برادرانتان و نیکی کردن به آنان در حد توانتان است و الا (اگر چنین نکنید)، هیچ عملی از شما پذیرفته نمی شود.

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: هر کس یک نیاز مؤمنی را روا سازد، خداوند حاجت های فراوان او را روا سازد که کمترین آن بهشت باشد.

امام جعفر صادق (علیه‌السلام) فرمود: برآوردن حوائج و نیازمندی های مؤمن از هزار حجّ مقبول و آزادی هزار بنده و فرستادن هزار اسب مجهّز در راه خدا، بالاتر و والاتر است.

امام علی (علیه‌السلام) فرمود: برطرف کردن نیازهای مردم پایدار نیست مگر به سه چیز: 1- کوچک شمردن خدمت تا خدا آن را بزرگ نماید؛ 2- پنهان داشتن آن تا خدا آن را آشکار کند؛ 3- شتاب در برآوردن نیاز. حاجتمند تا مسرت بخش باشد.

همچنین پیامبر اکرم (ص) می فرمایند: (مَا نَقَصَ مَالٌ مِنْ صَدَقَةٍ قَطٍّ فَأَعْطُوا وَلَا تَجْبُنُوا) : هیچ گاه مال انسان با صدقه کم نخواهد شد، پس بدهید و نترسید.

«حدیث امام حسین در مورد «کار خیر»

از دیدگاه مکتب حیات بخش اهل بیت - علیهم السلام -
انجام کار خیر و خدمتگزاری به افراد جامعه، حد و
مرزی ندارد و یک دین باور حقیقی در تمام صحنه های
زندگی با الهام از رهبران آسمانی خویش می کوشد تا
باری را از دوش دیگران بردارد و خدمتی را به بشر ارائه
کند؛ هرچند فرد مخدوم، هم کیش او نباشد، البته
خدمت به اهل ایمان اهمیت ویژه ای دارد

امام حسین - علیه السلام - با تأکید بر این باور و حیانی
می فرماید: «اعلموا ان حوائج الناس اليکم من نعم الله
عليکم فلا تملوا النعم فتتحول الی غیرکم؛ (1) بدانید
نیازمندیهای مردم که [به شما مراجعه می کنند] از نعمت
های الهی است پس نعمت ها را افسرده نسازید [یعنی
مبادا با رنجاندن مردم نیازمند کفران نعمت کنید] که
این وظیفه خدمت رسانی به دیگران محول خواهد شد

همچنین در این باره امام حسین (ع) می فرمایند: بر آوردن حاجت و برطرف کردن مشکلات مردم به دست شما از نعمت های خداوند است نسبت به شما، بنابراین با منت گذاری و اذیت آنان جلوی این نعمت ها را نگیرید.

هر کس برای رضای خدا به برادر دینی اش خدمت کند، خداوند در هنگام نیازش او را عوض خواهد داد و از گرفتاری های دنیا بیشتر از خدمت وی از او رفع خواهد کرد و هر کس غمی را از دل مؤمنی بزداید، خداوند غصه های دنیا و آخرتش را بر طرف می کند و هر کس نیکی کند، خداوند به او نیکی می کند و خداوند نیکوکاران را دوست می دارد.

«حدیث در مورد «گره گشایی از کار مردم»

خدمت به خلق خدا، در فرهنگ تعالیم قرآن و عترت،
ارزش و ثواب فراوانی دارد. حتی در روایات،
دستگیری از دیگران و گره گشودن از مردم، نسبت به
برخی اعمال عبادی نظیر حج یا عمره مستحب، از ثواب
والاتری برخوردار است. احادیثی که از رهبران معصوم
ما، در زمینه گره گشایی از کار مردم و رفع نیاز از آنان
وارد شده، شامل آن کسی است که بتواند حاجتی از
دیگری را برآورد چه از لحاظ مالی و چه از لحاظ
معنوی مانند نصیحت، مشکل اداری، اجتماعی و... چنان
که

پیامبر گرامی اسلام(ص) می فرماید: مؤمنان برادران
یکدیگرند که بعضی از آنان نیازهای بعضی دیگر را
رفع می کند و خداوند هم نیازهای او را برآورده
می کند. از بهترین اعمال این است که انسان مؤمنی را
شاد، یا گرسنگی را از او دفع کند و از غصه برهاند یا
قرض او را ادا کند یا به او لباس بدهد

نبی مکرم اسلام (ص) همچنین فرموده است: مردم به منزله عیال خداوند می باشند، دوست داشتنی ترین خلق پیش خدا کسی است که به مردم نفع برساند یا خانواده ای را خوشحال کند یا با برادر مسلماننش به خاطر برآوردن حاجتش راه برود، این عمل از اعتکاف دو ماه در مسجد الحرام بهتر است.

امام صادق (ع) فرمود: ایمان به خدا، پیامبر و علی نیاورده کسی که برادر مؤمنش نزد او آمده تا نیازش را برآورده سازد؛ اما او با روی گشاده از نیازمند استقبال نکند، اگر نیاز او به دست خودش برآورده می شود به سرعت اقدام کند و اگر خودش نمی تواند حاجت او را برآورده سازد، بکوشد تا از طریق دیگران نیاز او را برآورده سازد، پس اگر خلاف این دستور عمل بکند میان ما و او ولایتی نیست.

«شعر در مورد «احسان و نیکوکاری»

فرهنگ احسان و نیکوکاری در بین مردم به خصوص
در روزهای خاص مانند روزهای پایانی سال و شروع
سال تحصیلی جدید، حال و هوای دیگری دارد؛
فرهنگی که البته در متن ادب و شعر فارسی هم نمایانگر
است.

استاد سخن، سعدی شیرازی در این باره، اشعار متعددی
دارد که تنها به مرور بخشی از ابیات او بسنده می کنیم؛
ابیاتی که انسان را به یادکرد روزهای فروماندگی فرا می
خواند و شکرانه سلامتی و تنعم را در احسان و
:نیکوکاری به دیگران می بیند

کسی کوی دولت ز دنیا بُرد که با خود نصیبی به عقیبی
ببرد

درون فروماندگان شاد کن ز روز فروماندگی یاد کن
نه خواهنده ای بر درِ دیگران به شکرانه، خواهنده از در
مَران

حضرت لسان الغیب، حافظ هم ابیاتی مانند بین زیر در

میان اشعار خود دارد

ای صاحب کرامت، شکرانه ی سلامت

روزی تفقدی گن؛ درویشِ بینوا را

و این هم بیتی از صائب تبریزی، شاعر قرن یازده

هجری

همچو خورشید به ذرات جهان قسمت گن

گر نصیبِ تو ز گردون، همه یک نان باشد

»آیه در مورد «مهرورزی

مهرورزی، یکی از شیرین ترین و دلپذیرترین مفاهیم و

واژه های زندگی بشر است. دوست داشتن و محبوب

بودن، هر دو مورد علاقه، محبوب و مطلوب انسان

هست. مهرورزی، نه تنها در روابط انسانی دارای ارزش

است، بلکه ریشه در مهرورزی الهی دارد. انسان و جهان

مروهون و مدیون مهرورزی خدا هستند و بدون رحمت الهی، نه مخلوقی وجود دارد و نه خلقتی، نه پیام آوری ظهور می کند، نه کتابی از آسمان نازل می گردد و نه انسان، راهی به سوی زندگی می یابد خداوند، کانون مرکزی همه رحمت ها، محبت ها و مهرورزی هاست و آفرینش، ریشه در رحمت و مهرورزی خدا دارد. او هم بهترین حبیب است و هم بهترین محبوب؛ هم رحیم است و هم رحمان و این دو صفت، در صدر تمام سوره های قرآن، علاوه بر متن بسیاری از آیات، تکرار شده اند

در قرآن کریم چهار بار از خداوند متعال به عنوان «ارحم الراحمین»؛ برترین مهربانان، یاد شده است. شاید یکی از امید بخش ترین آیات قرآن، آیه 12 سوره انعام باشد که در آن خداوند نوید می دهد که مهرورزی را بر خویشتن حتمی کرده است

خلقت، آیتی از مهربانی خداست و رسالت، شاهی
دیگر بر مهربانی های او و نزول قرآن کریم و دیگر
کتاب های آسمانی، نشانه های رحمت عام او می باشند
که زمینه را برای بهره گیری از رحمت خاص الهی
فراهم می آورند.

در آیه 96 سوره مریم می خوانیم: (إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا): به یقین
کسانی که ایمان آورده، و کارهای شایسته انجام داده
اند، به زودی خداوند رحمان محبتی برای آنان (دردل
ها) قرار می دهد

در روایات اهل بیت(ع) آثار بسیاری برای خدمت به
مردم بیان شده تا انگیزه برای انجام این گونه کارها به
قصد بهره‌وری از برکات آن در انسان برانگیخته شود.
عزم بر آن جزم تحقق یابد. در اینجا به برخی از این آثار
و برکات براساس آموزه‌های اسلام اشاره می‌شود:

۱ - بهره‌مندی از معاونت الهی: اگر کسی به خدمت دیگری برود و او را یاری رساند خداوند نیز معاونت چنین بنده‌ای را به عهده می‌گیرد و یار و یاور او در کارهایش می‌شود. پیامبر اکرم (ص) در این باره می‌فرماید: ان الله فی عون المؤمن مادام المؤمن فی عون اخیه المؤمن؛ تا زمانی که مؤمن در کمک به برادر مؤمن خود کوشا باشد، خدا هم او را کمک و یاری خواهد کرد. (بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۳۱۲)

۲ - بهشت: از مهم‌ترین آثار و برکات برآوردن حاجت دیگران و کارگشایی سعادت اخروی و رستگاری ابدی است. امام صادق (ع) در بیان ثواب چنین کاری فرموده است: هر مسلمانی که نیاز مسلمانی را برطرف کند خدای متعال به او می‌فرماید: اجر و ثواب تو به عهده من است و به کمتر از بهشت برای تو راضی نخواهم شد. (بحارالانوار، ج ۷۳، ص ۳۱۲) همچنین پیامبر گرامی

اسلام فرموده است: کسی که یک حاجت مؤمنی را
برآورد خداوند متعال نیازهای زیادی را از او برمی آورد
که کمترین آنها بهشت است. (بحارالانوار، ج ۷۴، ص

۳۸۵)

((انما المومنون اخوة فاصلحوا بين اخويكم))//تَعَاوُنُوا
عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى.//////پیامبر اعظم ص: خَصْلَتَانِ لَيْسَ
فَوْقَهُمَا مِنْ الْبِرِّ شَيْءٌ إِلَّا يَمَانُ بِاللَّهِ وَ النَّفْعُ لِعِبَادِ اللَّهِ وَ
خَصْلَتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا مِنْ الشَّرِّ شَيْءٌ إِلَّا الشَّرُّ بِاللَّهِ وَ الضَّرُّ
لِعِبَادِ اللَّهِ.//////امام صادق «سلام الله عليه» فرمودند: هر کس
خانه خدا را طواف کند، خداوند عزوجل شش هزار
حسنه برای او می نویسد و شش هزار گناه از او
می آمرزد و شش هزار درجه به وی عطا می فرماید و
شش هزار حاجت از او برآورده می سازد. سپس

فرمودند: «گره گشایی از کار یک مؤمن، ده برابر این طواف فضیلت دارد!»

برآوردن حاجت مؤمن برتر است از هزار حج مقبول با همه آدابش.

امام صادق - علیه السلام - فرمود: کسی که در راه برطرف ساختن نیاز برادر خود قدم بردارد، مانند کسی است که سعی میان صفا و مروه به جای آرد

رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمود: هر کس یک نیاز برادر مومن خود را برآورد، مانند کسی است که عمر خویش را به عبادت خدا سپری کرده باشد

رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمود: کسی که در راه برآوردن نیاز برادر مؤمن خود بکوشد، گویی نه هزار سال با روزه گرفتن و شب زنده داری کردن، خدا را عبادت کرده باشد

امام صادق(ع) فرمود: کسیکه یک خاشاکی را از صورت برادرش بزدايد خداوند ده حسنه برای او می نویسد و کسیکه بر روی برادرش تبسم کند برای او یک حسنه است.

طبق قوانین شرعی مسلمان آنقدر ارزش دارد که باید برای حفظ جان او در صورت لزوم قسم دروغ خورد و یا به مقدسات در ظاهر توهین کرد و حتی گوشت سگ و خوک برای زنده ماندن مسلمان حلال می شود لذا پیامبر(ص) فرمود: هر کس که حاجتی برای برادر مؤمنش برآورده باشد مثل اینست که روزگاری (یک عمر) عبادت خداوند نموده است.

محمد بن جمهور گوید: نجاشی حاکم اهواز بود یکی از کارمندانش به امام ششم(ع) عرض کرد در دفتر نجاشی

خراجی به عهده من است و او مؤمن و مطیع شما است
اگر صلاح بدانید برایم به او توصیه ای بنویسید : امام
ششم (ع) نوشت:

((بسم الله الرحمن الرحيم سُرَّ اخاك يسرك الله))

برادرت را مسرور نما تا خدا تو را مسرور نماید.

پس نامه را بنزد نجاشی آورد در زمانی که در جلسه
عمومی بودند و چون مجلس خلوت شد نامه را به او داد
و گفت این نامه امام

صادق (ع) است . نجاشی نامه را گرفته و بوسید و روی
دیده گذاشت و گفت حاجت چیست. گفت در دفتر
شما خراجی بر گردن

من است نجاشی گفت چه مقدار ؟ گفت: ده هزار
درهم . نجاشی دفتر دارش را خواست و دستور داد از
حساب خود او بپردازد و

سال آینده نیز همان مقدا برای سال آینده بنویسد.

پس گفت: آیا تو را شاد کردم گفت آری قربانت پس
است و کنیز و نوکری به او داد و همچنین یکدست
لباس پس گفت فرش این

اطاق که روی آن نشسته بودند را نیز به او دادند . مرد
فرش و هدایا را برداشته و به خدمت امام ششم مشرف
شد و جریان را گفت حضرت از رفتار نجاشی مسرور
شد آن مرد گفت مثل اینکه برخورد نجاشی شما را
خوشحال کرد فرمود: آری بخدا! خدا و پیامبرش را هم
شاد کرد.

امام رضا علیه السلام فرمود: برای خدا در بارگاه
ظالمین، کسی است که بسبب او مردم حق را از باطل می
شناسند و مسلط بر بلاد است تا خدا بوسیله او

مکروهات را از بندگان دفع کند و امور مسلمین را
اصلاح نماید و مومنین از ضرری که متوجه آنها میشود به
او پناه ببرند و مراجعه شیعیان حاجتمند مابسوی
اوست. خدا بوسیله او خوف مومنین را در خانه ظلم
برطرف می کند. اینها مومن واقعی هستند و نور خدا در
رعیت خدا در قیامت هستند و نورشان نورافشانی می
کند برای اهل اسماں مانند نور ستارگان برای اهل
زمین. و آنها قیامت را بانور خود روشن می کنند. بخدا
قسم آنها برای بهشت و بهشت برای آنان خلق شده
است. بهشت برایشان گوارا باد.^۱

امام کاظم علیه السلام فرمود خداوند در امور سلاطین
اولیائی دارد که مشکلات را از بندگان خدا برطرف می
کنند. (مانند خود علی بن یقطین که از طرف امام موسی

^۱ مکاسب محرمة

کاظم علیه السلام وارد دربار هارون شد و به شیعیان کمک می کرد.) و در روایت صدوق آمده که ادامه روایت امام فرمود اینها از جهنم ازادند.

پیامبر (ص) فرمود:

((خيرالناس من ينفع الناس و شر الناس من يضر الناس))

صفوان جمال می گوید: در مجلس امام صادق (ع) نشسته بودم پس مردی از اهل مکه وارد شد و به عرض رساند که پولش تمام شده و کرایه بازگشتن به وطن را ندارد . امام (ع) بمن دستور داد که برخیز و در اصلاح کار برادر دینی خود اقدام کن پس فوراً برخاستم و پول کرایه آنمرد را تهیه و به او تسلیم کردم و به مجلس حضرت برگشتم حضرت پرسید در کار برادرت چه اقدامی

کردی؟ به عرض رساندم که خداوند اصلاح کرد و
کارش روبراه شد. امام فرمود: آگاه باش که اگر برادر
مسلمانان را یاری نمائی در نزد من محبوبتر از آنست
که یک هفته بیت الله الحرام را طواف کنی.

امام حسن مجتبی علیه السلام در حال اعتکاف بود
شخصی از امام خواست نزد طلبکار او برود و مهلت
بگیرد امام هم از مسجد خارج شد

ابن عباس عرض کرد فراموش کرده اید در حال
اعتکاف هستید؟ امام فرمود نه فراموش نکرده ام ولیکن
از پیامبر اکرم شنیدم ثواب برآورده کردن حاجت مومن
نه هزار سال عبادت است که روزها روزه بگیرد و شبها
نماز بخواند

پیامبر(ص) فرمود:

((لا یرحم الله من لا یرحم الناس)) خدا رحم نمی کند به
کسی که به مردم رحم نمی کند.

امام ششم (ع) فرمود: روا کردن حاجت مؤمن بهتر است
از آزاد کردن هزار بنده و بهتر از فرستادن هزار اسب در
راه خدا.

همچنین پیامبر (ص) فرمود: مردم روزی خوار خدا
هستند پس محبوبترین خلق به خدا کسی است که به
عیال الله نفع برساند و بر آنها سروری وارد کند.

موانع برادری و مواساة چند چیز است:

از جمله آنها وابستگی های مادی است که بخاطر مال
دنیا باعث می شود کمک و محبت به دیگران و
دستگیری از دیگران

فراموش شود . آورده اند که علامه سید محمد باقر
شفی بنیان گذار مسجد سید اصفهان در زمان تحصیل
در نجف بسیار فقیر

بود. روزی مقداری پول بدستش آمده پس داخل بازار
شد و با خود خیال کرد چیز یکه ارزانتر باشد گرفته تا
خود و عیال سد جوع بنمایند لذا از قصاب جگر بند
گوسفندی گرفت و روانه خانه شد در راه به خرابه ای
رسید و نگاه کرد دید که سگی گرگین

ضعیف و نحیف و لاغر خوابیده و بچه های او در دور
او جمع و در نهایت ضعف و در پستان مادر شیر نمانده
پس حجه الاسلام

را بر آن حالت رحم آمد و گرسنگی آنها را بر
گرسنگی خود و عیال مقدم داشته و آن جگر بند را در
نزد آنها انداخته به یک باره

آن حیوانات هجوم آوردند و آن جگر را خوردند پس
از خوردن آن سگ گرگین روی به آسمان کرده گویا
دعا می کرد پس بی

فاصله دولت و دنیا به او اقبال نمود و بطوری شد که
هفت پسر داشت پس هر کدام اندرونی و بیرونی مستقل
داشته و مخارج

ایشان جدا بوده و در اصطبل فرزند بزرگش 17 اسب
خوب بسته بود و عیالات او به غیر از پسرانش صد نفر
در شماره آمده

بود از خادمان و کنیزان و زنان و در اصفهان گویا چهار
صد کاروانسرا از مال خود داشته و این شاید نتیجه

محبت به حیوانی باشد تا چه رسد به کمک به مؤمنین و مؤمنات.

اثار کمک نکردن

رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمود: کسی که بتواند حاجت نیازمندی را برآورد ولی دست رد بر سینه او زند، گناهش چون گناه باجگیر است

امام صادق - علیه السلام - فرمود: کسی که برای طلب حاجت خود یا برای سلام و احوال‌پرسی نزد برادر مؤمن خود رود و او خود را از وی مخفی کند تا زنده است، پیوسته مشمول لعنت و نفرین خدا شود

امام صادق - علیه السلام - فرمود: به خدا و محمد و علی ایمان نیاورده است کسی که در هنگام نیاز برادر مؤمنش با خوشرویی با او برخورد نکند؛ پس اگر توان

دارد احتیاج او را شخصاً برطرف نماید و اگر قادر نیست با کمک دیگری مشکل او را حل کند؛ اگر نسبت به تقاضای برادر مؤمنی بی تفاوت باشد و به درخواست او عمل نکند پس بین ما و او ولایتی نخواهد بود.

احسان و انفاق در آئینه آیات:

1- اهل جهنم یکی از علل جهنمی شدنشان را غذا ندادن به فقرا ذکر می کنند.

ولم نک مطعم المسکین 44 مدثر

2- امامان ع برای خدا به مساکین و یتامی غذا می دادند.

ویطعمون الطعام علی حبه مسکینا ویتیمنا واسیرا 8 انسان

3- کسانی می توانند از ایستگاههای سخت قیامت رد شوند که در روز سخت اطعام کرده و بنده آزاد نموده اند.

وما ادريک ما العقبه - فک رقبه - او اطعام فی يوم ذی مسغبه 11 بلد

4- صدق کفاره گناهان قرار می گیرد.

ان تبدوا الصدقات فنعما هی و ان تخفوها و تؤتوها الفقراء فهو خير لكم و یکفر عنکم سیئاتکم 271 بقره
5- فرصت صدقه محدود است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
يَوْمٌ لَا يَبْعُ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ
الظَّالِمُونَ» 254

6- از چیزهای خوب باید انفاق نمود نه چیزهای دست دوم و دست خورد.

«لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تَحِبُّونَ.» آل عمران 92

«بدرجه نیکوکاری نمی رسید مگر زمانی که آنچه را خود دوست دارید، انفاق کنید.»

لذا پیراهن عروسی را به آن فقیر دادم.

7- هرچه انفاق کنید فراموش و گم نمی شود و در روز سخت بداد انسان می رسد.

وَمَا تَنفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ

لَا تَظْلَمُونَ انفال 60

8- آنانکه پولهارا جمع کرده و انفاق نمی کنند به آنها بشارت عذاب دردناک بده.

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لِيَآكُلُوا أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْتِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ» 34 توبه

9-مردان خدا، شبها به عبادت می پردازند و اتفاق می
نمایند.

« تَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا
وَطَمَعًا ۖ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ » ﴿16﴾ سجده

10- هر که باید به اندازه ثروتش انفاق کند. اگر پولدار است بیشتر انفاق کند و اگر متوسط است کمتر.

لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا
آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِعْلَآ مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ
عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ طلاق

11- خداوند خود صدقه را دریافت می کند.

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ
الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ توبه

12- صدقات و زکوات باعث پاکی و تزکیه آدمی است.

خذ من اموالهم صدقه تطهرهم و تزكهم لها 103 توبه

13- مردان خدا قسمتی از حقوق خود را به فقرا

اختصاص می دهند.

الذين فى اموالهم حق معلوم-للسائل والمحروم 25 معارج

14- پولدارانی که انفاق نکردند در قیامت فریاد می

زنند: ثروتم بدرد نخورد! قدرتم از بین رفت!

ما اغنى عنى مالىه-هلك عنى سلطانيه. 28 حاقه.

احسان وانفاق در آئینه روایات:

بردر ب دوم بهشت نوشته است ...

بردر ب دوم بهشت نوشته است: لا اله الا الله محمد رسول

الله وعلى ولى الله. ان لكل شىء حيلة وحيلة السرور يوم

القيامة اربع خصال. مسح رؤوس اليتامى والتعطف على

الارملة والسعى فى حوائج المؤمنين والنفقة للفقراء

والمساكين. برای هرکاری چاره‌ای است و چاره
خوشحالی روز قیامت چهارخصلت است. کشیدن دست
مهربانی بر یتیمان. مهربانی بر بیوه زنان. تلاش در رفع
گرفتاری مؤمنان. چهارم دست‌گیری از بیچارگان
... بردرب دوم جهنم نوشته است ...

بردرب دوم نوشته شده: هر که می‌خواهد در قیامت
عریان محشور نشود، در دنیا بدنهای بی لباس را لباس
پوشاند و هر که می‌خواهد در آخرت تشنه نباشد، تشنگان
دنیا را سیراب نماید و هر که می‌خواهد در قیامت گرسنه
نباشد، گرسنگان دنیا را سیر کند

- روی سنگ داغ!

در بیانی می‌خوانیم: یک روز رسول خدا(ص)، سلمان
فارسی و ابوذر غفاری را که از یاران بلند مقام و ممتاز

آن حضرت بودند، نزد خویش فرا خواند و به هر یک مبلغ پولی هدیه داد.

سلمان وقتی حضور پیامبر(ص) را ترک گفت، پولی را که دریافت داشته بود، در مسیر خود میان بی‌نویان و تهی‌دستان تقسیم کرد، اما ابوذر آن پول را، صرف مخارج معاش و زندگی خویش نمود.

روز بعد که آن حضرت آن دو را دعوت نموده بود، دستور داد سنگی را با آتش داغ کنند و سلمان و ابوذر بالای آن رفته، توضیح دهند با پولی که دریافت داشته‌اند، چه کرده‌اند؟

سلمان، روی سنگ داغ رفت و قبل از آن که گرفتار ناراحتی و آسیبی شود، به‌طور سریع گفت: انفقتم فی سبیل الله.

پولی را که به من دادی، در راه خدا به نیازمندان
پرداخت کردم.

اما وقتی نوبت به ابوذر رسید، بالای سنگ قرار گرفت و
خواست موارد مصرف دریافتی خود را بیان کند، داغی
سنگ به او مهلت نداد و قبل از آن که بتواند حساب خود
را پس بدهد، از سنگ پایین آمد!

رسول خدا(ص) فرمود: ای ابوذر! تو را مورد عفو قرار
دادم، اما این را بدان، کسی که طاقت تحمل این سنگ
داغ را ندارد، هرگز نمی تواند حرارت آتش دوزخ
را تحمل کند {تفسیر نمونه}

انفاق گناهان بزرگ را نابود می کند:

امام پنجم: عابدی هشتاد سال عبادت کرد ولی بر اثر تماس با نامحرم زنا کرد. موقع مرگ زبانش لال شد در همان حال فقیری نزد او آمد و عابد به او نانی داد. بعد از مردن به او گفتند بخاطر زنا همه اعمال باطل گردید ولی بخاطر صدقه خدا تو را عفو نمود. و

انفاق جلو مرگ فرزند را می گیرد:

انفاق بیماری را برطرف می کند:

امام ششم ع: برای مریض مستحب است که با دست
خودش به فقیر صدقه بدهد و به فقیر بگوید برایش دعا
کند.

امام سجاد وقتی به مستمندی کمک می کرد دست
خود را می بوسید و می فرمود صدقه قبل از اینکه به
دست فقیر برسد به دست خداوند می رسد که خدا در
سوره توبه فرموده خدا خود توبه قبول می کند و خود
صدقه را می

هوالمحبوب, [۱۹, ۱۲, ۱۵: ۲۷: ۱۰]

انفاق انسان را از سوختن و خفه شدن و دیوانگی و دهها
بلای دیگر حفظ می نماید:

پیامبر ص: ای علی! صدقه قضا صد درصد را بر می گرداند. ای علی! صدقه قبول نیست اگر فامیل فقیر دارد.

پیامبر ص: همانا خدایی که یگانه است دفع می کند با صدقه درد و سوختن و غرق و خرابی و دیوانگی و... تا هفتاد بلا را.

انفاق اجل را به تاخیر می اندازد:

گویند یهودی رد شد و پیامبر ص فرمود مار سیاهی او را می کشد. اما روز تمام شد و یهودی نمرد. پیامبر فرمود از او پرسید امروز چه عمل خوبی انجام داده است. او گفت امروز صدقه دادم. وقتی بار هیزمش را جستجو کردند دیدند ماری در آن چمباتمه زده است. و آن مامورش بوده ولی بخاطر صدقه ای که داد عمرش طولانی شد.

انفاق مال انسان را حفظ می نماید:

امام صادق با عده ای به سفر رفتند. در راه به گردنه ای که راهزن داشت رسیدند. مردم به حضرت گفتند ما اموالمان را نزد شما می گذاریم و شما بعد از رفع خطر بما برگردانید! امام فرمود راهزنان اموال را از من می گیرند ولی من به شما راهی نشان می دهم که اموالتان حفظ شود. شما نیت کنید که ثلث مالتان را صدقه دهید. آنها قبول کردند و هنگامی که راهزنان حمله کردند وقتی چشمشان به حضرت افتاد دست از حمله برداشتند و اموال کاروان حفظ شد.

هوالمحجوب، [۱۹، ۱۲، ۱۵، ۲۷: ۱۰]

انفاق باعث می شود از گردنه های سخت قیامت به
آسانی عبور کند:

«هرگاه برای امام رضا(ع) سفره می انداختند، امام ابتدا
ظرف غذایی برای فقرا می فرستادند و می
فرمودند: «فلاقتحم العقبة» یعنی کسانی از قیامت نجات
می یابند که برده آزاد کنند یا به یتیم اکرام
نمایند. «منتهی الامال ج 2 ص 463»

دو تا نان دادی دو تا بچه گرفتی

🌸 روزی دو تن از فرزندان خردسال مرحوم آقا جان
آیت الله کوهستانی (ره) به حمام رفته بودند، چون هوا
سرد بود مادرشان برای گرم کردن فضای سرد حمام
مقداری زغال آتش کرد.

منقل را داخل حمام برد و خود برای رسیدگی به
کارهای منزل آنان را تنها گذاشت. چون زغال ها کاملاً
آتش نگرفته بود گاز زغال هر دوی آنان را بی هوش
کرد؛ به طوری که صدای آنان در اثر خفگی در سینه
حبس شده بود و نمی توانستند از کسی کمک بخواهند.

در این حال که آیت الله کوهستانی (ره) به طور
اتفاقی نزدیک حمام رفته بود متوجه گردید که صدای
ضعیفی از داخل حمام می آید بی درنگ در حمام را
باز کرد دید که هر دو فرزندش بی حال داخل حمام
افتاده اند

🌀 فوراً هر دو را بیرون آوردند و مقداری آب به صورتشان پاشیدند تا این که به هوش آمدند و از مرگ حتمی نجات پیدا کردند.

🌀 معظم له نجات یافتن دو فرزندش را بدون حکمت نمی یافت، از این رو در جست و جوی حمکت آن برآمد و از مادرشان پرسید: شما امروز چه کاری انجام داده اید؟ مادر گفت:

✧ کار ویژه ای نکرده ایم جز این که اول صبح دو تن از طلبه ها برای نان مراجعه کرده بودند که به هر کدام، یک قرص نام دادم. آقا متوجه جریان گردید و فرمود: دو تا نان دادی و دو تا بچه گرفتی

امام فرمود چرا ما را سبک می کنید؟

ابو هارون می گوید:

در محضر امام صادق (علیه السلام) بودیم، امام به جمعی

رو کرد و فرمود: چرا ما را سبک می - شمیرید؟ و به ما

اهانت می - کنید؟

مردی از اهالی خراسان برخاست و عرض کرد: پناه

می - برم به خدا که من تو را سبک بشمرم و احترام تو را

حفظ ننمایم.

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: آری تو یکی از آن

افرادی هستی که مرا سبک انگاشتی.

آن مرد عرض کرد: پناه می-برم به خدا از اینکه شما را
سبک بشمرم و به چشم حقارت به شما بنگرم.

امام فرمودند: وای بر تو! به یاد داری که فلان شخص در
جحفه (میقاتگاه حاجیان در نزدیکی مدینه) به تو گفت
مرا نیز سوار مرکب خود کن و به مقدار یک میل (دو
کیلومتر) به سوی (مکه) ببر، به خدا سوگند از پیاده روی
خسته شده -ام؛

سوگند به خدا تو حتی سرت را بلند نکردی و به او
اعتنا نمودی و مقام او را کوچک شمردی؛

بنابراین «و من استخفّ بمؤمن فینا استخف و ضیع
حرمة الله» و کسی که مؤمن در راه ما را سبک بشمارد (و

تحقیر کند)، حرمت خدا را سبک شمرده و تباه ساخته است.

مُحَمَّدُ بْنُ يُحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ
إِسْمَاعِيلَ بْنِ بَزِيعٍ عَنْ صَالِحِ بْنِ عُقْبَةَ عَنْ أَبِي هَارُونَ عَنْ
أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ: قَالَ لِنَفَرٍ عِنْدَهُ وَ أَنَا حَاضِرٌ
مَا لَكُمْ تَسْتَخِفُّونَ بِنَا قَالَ فَقَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ مِنْ خُرَاسَانَ فَقَالَ
مَعَاذُ لَوْجِهِ اللَّهُ أَنْ نَسْتَخِفَّ بِكَ أَوْ بِشَيْءٍ مِنْ أَمْرِكَ فَقَالَ
بَلَى إِنَّكَ أَحَدٌ مَنْ اسْتَخَفَّ بِي فَقَالَ مَعَاذُ لَوْجِهِ اللَّهُ أَنْ
أَسْتَخِفَّ بِكَ فَقَالَ لَهُ وَيَحْكُ أَوْ لَمْ تَسْمَعْ فُلَانًا وَ نَحْنُ
بِقُرْبِ الْجُحْفَةِ وَ هُوَ يَقُولُ لَكَ احْمِلْنِي قَدَرِ مِيلٍ فَقَدْ وَ
اللَّهُ أَعْيَيْتُ وَ اللَّهُ مَا رَفَعَتْ بِهِ رَأْسًا وَ لَقَدْ اسْتَخَفَّتْ بِهِ وَ
مَنْ اسْتَخَفَّ بِمُؤْمِنٍ فِينَا اسْتَخَفَّ وَ ضِيعَ حُرْمَةُ اللَّهِ عَزَّ وَ
جَلَّ.

الکافی (ط - الإسلامية)، ج8، ص: 102، ح 73.

امام سجاد علیه السلام اگر از جاده رد میشدند و می
دیدند سنگی وسط جاده است پیاده میشدند و سنگ را
برمی داشتند

ایه الله نجفی مرعشی اگر برف راه تا حرم را بسته بود با
پارو باز می کردند

امام هادی علیه السلام گفتند نامه ای می نویسم که من
به شما بدهکارم وقتی مردم دور من جمع شدند بگو تا...

جوان فاسق ولی سخاوتمند نزد خدا از مومن بخیل
بالا تر است

حاتم طائی را جهنم می برند خدا به جهنم میگه بترسان
ولی نسوزان

امام صادق علیه السلام شبها گونی غذا به دوش برای
فقرا میبردند

اگر مؤمنی به شخصی درباره چیزی که نیاز دارد، مراجعه
کند و

آن شخص در حالیکه خود ویابا واسطه می تواند که
رفع احتیاج او نماید ولی جواب ردّ بدهد، روز قیامت
با صورتی سیاه و چشمانی برگشته و

دستهایش زنجیر شده به گردن، محشور می شود و به او
گفته می شود:

این خائنی است که به خدا و رسولش، خیانت کرده
است! سپس امر می

شود که به جهنم انداخته شود.

جسم نورانی!

رسول خدا(ص): هنگامیکه مؤمن از قبر محشور می
شود، هیکلی شبیه خودش، جلو او قدم می گذارد و هر
کجا مؤمن دچار ترس و هراس های قیامت می شود، آن
هیکل به او دلداری می دهد و می گوید: ترس!

و ناراحت نباش! و بشارت باد بر تو به خوشحالی و کرامت
خدا! تا اینکه

مؤمن حساب آسانی پس می دهد و امر به رفتن به بهشت
می شود و در تمام این مراحل او با این شخص است.
وقتی مؤمن می خواهد داخل بهشت شود، به آن هیکل
می گوید: تو خوب شخصی هستی که همراهم از قبر
خارج شدی و به من بشارت دادی تا اینکه براحتی به
بهشت رسیدم. تو کیستی؟ می گوید: من همان شادی
هستم که در دنیا، در دل برادر مؤمن وارد نمودی! خدا
مرا خلق کرد تا بتو آرامش و بشارت بدهم!

چرا مریض شدم نیامدی؟

صادقین (ع): خداوند، روز قیامت از مؤمن حساب
آسانی می کشد. سپس او را عتاب می کند که چرا وقتی

مريض شدم، به عیادت‌م نیامدی؟ مؤمن می گوید: تو
پروردگار و من بنده ام! تو حیی هستی و دچار درد
و ناراحتی نمی شوی! خدا می فرماید: هر که مؤمنی را
عیادت کند، گویا مرا عیادت کرده است.

-28

شعله‌ای مانند کوه

رسول خدا (ص): بنده ای در قیامت، ایستاده است. ناگاه
شعله ای از آتش جهنم که از همه کوهها بزرگتر
است، بسوی او شعله می کشد! او متحیر می شود که چه
کند! در این موقع گرده نانی و یا دانه ای که در دنیادر
مهمانی به مؤمنی داده است، در هوا پیدا می شود و به
اندازه کوهی شده و مانع از رسیدن آتش به او می شود.

کمک به برادران مومن و برآوردن حوائج آنان

شیخ صدوق از حضرت صادق (علیه السلام) روایت کرده که فرمود: هر کس که برادر مؤمن اندوهگین و تشنه را کمک کند و اندوهش را از بین ببرد و یا خواسته اش را بر آورده سازد برای او از طرف خداوند هفتاد و دو رحمت است که یکی از آنها را حق تعالی در دنیا به او مرحمت فرماید که با آن زندگی خود را اصلاح نماید و هفتاد و یک رحمت دیگر برای جلوگیری از ترسهای روز قیامت او

باشد. //////////////////////////////////////

مرحوم محدث قمی می گوید که در خصوص برآورده کردن نیازها و مشکلات برادران دینی، روایات بسیار نقل شده ؛ از جمله از حضرت امام محمد باقر (علیه السلام) روایت شده است: کسی که دنبال کار برادر مسلمان خود برود، حق تعالی او را در حمایت هفتاد و

پنج هزار فرشته قرار دهد که برای او در هر قدمی حسنه
ای بنویسد و زشتی را از او بردارد و درجه بالاتر را به او
دهد. و چون نیاز برادر دینی خویش روا سازد ،
فرشتگان بنویسند برای او اجر و مزد کسی که حج و
عمره را بجا آورده

باشد. ////////////////////////////////////// و از

حضرت صادق (علیه السلام) منقول است که برآورده
کردن نیاز مرد مومن برتر است از حجّه و حجّه و حجّه
و تا ده حجّه شمردند .

و روایت شده که در بنی اسرائیل هر گاه عابدی به
نهایت عبادت می رسید از میان همه عبادات سعی و
کوشش در بر آوردن حاجات مردم اختیار می کرد.

و شیخ جلیل ، شاذان بن جبرئیل قمی از حضرت رسول
صلی الله علیه و آله روایت کرده که حضرت در شب
معراج این کلمات را دید که بر در دوم بهشت نوشته
شده : " لا اله الا الله ، محمد رسول الله ، علی ولی الله " از
برای هر چیزی حيله ایست و حيله سرور و خشنودی در
آخرت چهار خصلت است : دست مالیدن بر سر یتیمان
و مهربانی بر بیوه زنان و رفتن پی حاجت مؤمنان و
تعهد و پرستاری از فقیران و مسکینان و درماندگان ،
بنابراین علما و بزرگان دین خیلی اهتمام در رفع نیاز
مؤمنین داشتند .

پیامبر (ص) در این مورد می فرماید:

«من أصبح ولا يهتمُّ بأمور المسلمين فليس منهم...» [6]

هر کس شب را به روز برساند و به امور مسلمانان اهتمام
نداشته باشد از آنان نیست.

همچنین می فرماید:

«ومن سمع رجلاً ينادي: يا لکمسلمين فلم يجبه فليس
بمسلم» [7]

هر کس صدای کمک خواهی مردی را بشنود که فریاد
می زند، مسلمانان به دادم برسید جوابش ندهد و به او
کمک نکند، مسلمان نیست.

در ارتباط با مواسات و احساس همدردی و رفع
مشکلات یکدیگر فرمودند:

«مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادُّهِمْ وَ تَرَاحُمِهِمْ وَ تَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ
الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهْرِ
وَالْحَمَى [8]»؛

مثل مومنان در پیوند و دوستی و محبت و رحمت به هم
[واهمیت دادن به سرنوشت یکدیگر] مثل یک پیکر
زنده است که اگر عضوی از آن به درد آید، سایر
اجزای پیکر با آن اظهار همدردی می کنند.

برای ازدواج فرزندان زود اقدام کردن از مواسات است

ایه الله حائری شیرازی چاه توالت را باز کرد

مواسات انصار با مهاجران

بر اساس تعالیم قرآن و رهنمودها و ارشادهای
پیامبر(ص) مواساتی که انصار با مهاجرین کردند، برای
همیشه، الگویی برای تمام مسلمانان شد، مسلمانانی که
برای پیوستن به رسول خدا(ص) خانه و کاشانه و تمام
دارایی خود را ترک، و گروه گروه به مدینه هجرت
کرده بودند چون مسکن و مأوایی نداشتند و انصار آنان
را در خانه‌های پناه داده و با ایشان مواسات می کردند،
آنان را در خانه و کاشانه و مال و دارایی خود شریک
کردند.[9]

خانه‌هایی زیادی بودند که مهاجران در آن به صورت
مشترک زندگی می‌کردند که در اینجا فقط به دو نمونه
اشاره می‌شود.

1. منزل سعد بن خيثمه أخی بنی النجار، این خانه به
«بيت العزاب» معروف شده بود؛ زیرا افراد مجرد از
مهاجرین در آنجا زندگی می‌کردند. [10]

2. منزل بنی جَحْجَبی که در اختیار منذر بن محمد بن
عقبه، بود. زبیر بن عوام، با همسرش أسماء بنت أبی بکر،
و أبو سبره بن أبی وهب با همسرش أم کلثوم بنت
سهیل، در این خانه زندگی می‌کردند. [11]

از دیگر نمونه‌های مهم ایثار، فداکاری و مواسات انصار، داستان «سعد بن ربیع» انصاری است. وقتی پیامبر(ص) بین او و «عبدالرحمن بن عوف» که از مهاجرین مکه بود پیمان برادری بست، بعد از مراسم اخوت، سعد خطاب به عبدالرحمن گفت: «برادر! من ثروت مندترین فرد انصار هستم آماده‌ام مال خود را با تو نصف نمایم و دو همسر دارم که حاضرم هر کدام را که تو بپسندی طلاق دهم، تا پس از پایان عدّه طلاق، او را به همسری خویش انتخاب نمایی!» [12] عبدالرحمن در حق او دعا نمود و گفت: «خداوند به مال و خاندانت برکت دهد، مرا بدانها نیازی نیست، تو فقط راه کسب و کار در بازار را به من یاد بده، تا از طریق کسب و کار برای خود روزی فراهم کنم.» [13]

آنان چون محصول خرماى خود را برداشت مى کردند،
آن را به دو بخش تقسیم کرده و نصف بیشتر آن را به
برادران مهاجر خود مى دادند و از این کار جز رضای
خدا و بهشت او به چیز دیگری چشم نداشتند.[14]

مهاجران از رفتار انصار و مواسات شان در شگفت بودند
که چگونه مى شود انسان به این اندازه از کمال انسانی
دست یابد آنان خدمت پیامبر(ص) عرضه داشتند:

« يَا رَسُولَ اللَّهِ! مَا رَأَيْنَا مِثْلَ قَوْمٍ قَدِمْنَا عَلَيْهِمْ حُسْنَ مُوَاسَاةٍ
فِي قَلِيلٍ ، وَلَا حُسْنَ بَذْلِ فِي كَثِيرٍ ، لَقَدْ كَفَوْنَا الْمُؤُونَةَ ،
وَأَشْرَكُونَا فِي الْمَهْنَاءِ [16] » یا رسول الله!

ما هرگز مانند این قوم که بر آنان وارد شده ایم ندیدیم
که در مال کم‌شان به خوبی موااسات نمودند، و در مال
زیادشان هم بهترین بذل را نمایند، به گونه‌ی که مؤنه
زندگی ما را کفایت می‌کند و در هزینه زندگی و
مسکن با ما شریک شدند.

[9]. محمد بن سعد، طبقات کبری، ترجمه محمود
مهدوی دامغانی، تهران، انتشارات فرهنگ و اندیشه،
ج 1، ص 211.

[10]. ابن کثیر، السیره النبویه، بیروت، دارالمعرفه، چاپ
اول، 1396، ج 2، ص 225.

[11]. همان، ص 224.

[12]. محمد بن اسماعیل بخاری، صحیح بخاری،
بیروت، دارالفکر، ج 3، ص 3؛ احمد حنبل، مسند
احمد، بیروت، دارصادر، ج 3، ص 190؛ ابن کثیر،
السیرة النبویه، ج 2، ص 327.

[13]. همان، همان.

[14]. مجمع الزوائد و منبع الفوائد، بیروت، دارالکتب
العلمیه، 1408، ج 10، ص 40.

[15]. ابن کثیر، البدایة و النهایة، ج 3، ص 279.

[16]. ابن سید الناس، عیون الاثر، مؤسسه عزالدین،

1406، ص 265

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله می فرمود: «خداوند
بندگان را دارد که آنان را برای رفع نیاز مردمان آفریده
است. مردم به آنها پناه می آورند و آنان در روز
رستاخیز درامانند.» خداوند در دین اسلام هشدار می

دهد: «کسی که بشنود مردی فریاد می زند ای مسلمانان
«ما را دریابید، ولی پاسخش را ندهد، مسلمان نیست
باز از آن حضرت نقل است: «کسی که سنگی را از سر
«راه بردارد، برایش پاداش در نظر گرفته می شود
:همچنین می فرماید

شخصی که برای رفع نیاز دنیایی آسیب دیده ای با وی
همراه شود، پروردگار ضمانت می دهد که او را از
دورویی و آتش دوزخ برهاند و نیز هفتاد نیاز این جهان
او را تأمین می کند و همچنان غوطه ور در لطف
خداوند والاست تا برگردد.

ایشان در حدیثی دیگر می فرماید: «اینکه دوست دین
باور خویش را برای انجام دادن کاری یاری کنم، برایم
از یک ماه روزه و اعتکاف در مسجدالحرام محبوب تر
است»^۲.

حضرت فرمودند: خیر الناس من ینفع الناس. بهترین شما کسی است به مردم نفع برساند.

قال رسول الله (ص): خصلتان لیس فوقهما من البر شیء:

الایمان بالله، و النفع لعباد الله، و خصلتان لیس فوقهما من

الشر شیء. الشکر بالله، و الضر لعباد الله.

پیغمبر گرامی اسلامی (ص) در حدیثی فرمودند دو

ویژگی و خصلت است که از آن بالاتر نداریم و دو

بدبختی است که از آن بدتر نداریم. آن دو نیکی، یکی

ایمان به خدا و دیگری نفع رساندن به مردم است و دو

بدی که بدتر از آن دو نداریم یکی شرک است (که

خدا در قرآن می فرماید: خدا همه چیز را می بخشد غیر

از شرک و شرک از رحمت خدا دور است.) دومی که

کنار شرک قرار گرفته است ضرر رساندن به بندگان

خداست.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

«بنده ای در قیامت، ایستاده است . ناگاه شعله ای از آتش

جهنم که از همه کوهها بزرگتر است، به سوی او شعله

می کشد ! او متحیر می شود که چه کند ! در این موقع

گرده نانی و یا دانه خوراکی که در دنیا در مهمانی به

مؤمنی داده است، در هوا پیدا می شود و به اندازه کوهی

شده و مانع از رسیدن آتش به او می شود»^۳

! با انبیاء محشور شوید

رسول گرامی اسلام در حدیثی می فرماید هشت

ویژگی اگر در کسی باشد خدا این آدم را با انبیاء و

صدیقین و شهدا و صالحین محشور می کند.

«ثَمَانِ خِصَالٍ مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ أُمَّتِي حَشَرَهُ اللَّهُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَ

الصَّادِقِينَ وَ الشَّهَدَاءَ وَ الصَّالِحِينَ، قِيلَ مَا هِيَ يَا رَسُولَ

اللَّهِ؟ فَقَالَ مِنْ زَوْدَ حَاجًّا وَزَوْجَ اعْزَبَا وَ آغَاثُ مُلْهُوْفًا وَ

رَبِّي يَتِيمًا وَ هَدًى ضَالًّا وَ أَطْعَمَ جَائِعًا وَ أَرَوَى عَطْشَانًا وَ

صَامَ فِي يَوْمٍ حَرًّا شَدِيدًا.»

۱ - کسی که حاجی و زائر خانه خدا را تجهیز کند

۲ - کسی که درد و غم و اندوه کسی را بردارد (مانند

ایجاد شغل، یا اصلاح بین دیگران، ازدواج جوانان)

۳- سرپرستی یتیم

۴- امر به معروف و نهی از منکر

۵- اطعام

۶- سیراب کردن

۷- انفاق لباس، بی لباسی را بپوشاند

۸- روزه داری در روز گرم (مجموعه ورام ج ۲)

پیامبر گرامی اسلام(ص) می فرماید: «مؤمنان برادران

یکدیگرند که بعضی از آنان نیازهای بعضی دیگر را

رفع می‌کند و خداوند هم نیازهای او را برآورده

می‌کند. از بهترین اعمال این است که انسان مؤمنی را

شاد، یا گرسنگی را از او دفع کند و از غصه برهاند یا

قرض او را ادا کند یا به او لباس بدهد.»

محبوب ترین فرد

پیامبر اکرم (ص) فرمود: «الْخَلْقُ عِيَالُ اللَّهِ فَأَحَبُّ الْخَلْقِ

«عَلَى اللَّهِ مَنْ أَدْخَلَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِ مُؤْمِنٍ سُوراً»⁴

مردم عائله و جیره خواران خداوندند. محبوب ترین

مخلوقات نزد خدا کسی است که سودش به عائله خدا

برسد و خانواده ای را خوشحال کند

⁴ بحار الانوار، ج 71، ص 339

پیامبر اکرم(ص) فرموده است: «دَخَلَ عَبْدُ الْجَنَّةِ بَغْضَنَ

مِنْ شَوْكٍ كَانَ عَلَى طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ فَأَمَاطَهُ

عَنْهُ؛^[5] بنده ای از بندگان خدا در اثر اینکه شاخه

خاری را از سر راه مسلمانان برداشت، اهل بهشت شد.»

نبی مکرم اسلام(ص) فرمود: «خدا بندگان دارد که در

بهشت فرمانروایی می کنند، پرسیده شد چه کسانی در

بهشت فرمانروایی می کنند؟ فرمود: «کسانی که نیاز

⁵ بحار الانوار، ج 72، ص 207

مؤمنی را برطرف می کنند و این کار را در بین خودشان

مخفی نگه می دارند.»

پیامبر فرمود: اگر می خواهید خدا به شما کمک کند

شما هم کمک مردم باشید. «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ فِي عَوْنِ

الْمُؤْمِنِ مَا كَانَ الْمُؤْمِنُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ» خداوند

عز و جل در کمک به مومن است تا زمانی که مومن در

کمک به برادر مومنش است.^۶

^۶ ثواب الأعمال، ص ۱۳۵

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ: «مَنْ قَضَى لِأَخِيهِ الْمُوْمنِ

حَاجَةً كَانَ كَمَنْ عَبَدَ اللَّهَ دَهْرًا»^۷ کسی به دیگری خدمت

کند مثل کسی است که عمری خدا را بندگی نماید.

حدیث دیگری «إِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا فِي الْأَرْضِ يَسْعَوْنَ فِي

خَوَائِجِ النَّاسِ هُمْ الْأَمْنُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»^۸ یعنی اگر کسی

به مسلمانان خدمت کند در روز قیامت در امان است.

حدیث دیگر داریم که (کالمجاهد فی سبیل الله) یعنی

کسی که به مردم خدمت کند مثل مجاهد فی سبیل الله

^۷ بحار الأنوار، ج ۷۱، ص ۳۰۲

^۸ (کافی، ج ۲، ص ۱۹۷)

است. حدیث دیگر داریم «مَنْ مَشَى فِي حَاجَةٍ لِأَخِيهِ

الْمُسْلِمِ حَتَّى يُتِمَّهَا أَثَبَتَ اللَّهُ قَدَمَيْهِ يَوْمَ تَزُلُّ الْأَقْدَامُ»

^۹ خداوند در پل صراط قدم های او را بر روی پل صراط

ثابت می کند.

حدیث دیگر داریم قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ: «مَنْ

قَضَى لِمُؤْمِنٍ حَاجَةً قَضَى اللَّهُ لَهُ حَوَائِجَ كَثِيرَةً»^{۱۰} یعنی تو

که مشکلات دیگران را حل کردی خداوند مشکل تو

را حل خواهد کرد و خوشا به حال این افراد.

^۹ (المؤمن، ص ۵۴)

^{۱۰} (قرب الإسناد، ص ۵۶)

پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - فرمودند:

«کسی که هر روز به امور مسلمانان همت نگمارد،

مسلمان نیست.»¹¹

در روایتی پیامبر اکرم (ص) فرمود: «بنده ای از بندگان

خدا در اثر اینکه شاخه خاری را از سر راه مسلمین

برداشت، اهل بهشت شد.»¹²

از رسول خدا (ص) پرسیدند: محبوب ترین مردم

¹¹ (اصول الکافی، ج ۳، ص ۲۳۸)

¹² سفینه البحار، شیخ عباس قمی، جلد ۲، ص ۸۲

کیست؟ فرمود: آنکس که وجودش برای مردم

سودمندتر باشد.^{۱۳}

باز پیامبر فرمود: «عابدترین مردم آن کسی است که

نسبت به مردم خیرخواه تر از دیگران و نسبت به تمام

مسلمین سلیم القلب و با صفا باشد.»^{۱۴}

سی حق مومن به گردن مومن در بیان رسول خدا(ص):

يَغْفِرُ زَلَّتَهُ، لغزش های او را ببخشد وَ يَرْحَمُ عَثَرَتَهُ، در
ناراحتی ها نسبت به او مهربان باشد وَ يَسْتُرُ عَوْرَتَهُ، اسرار
او را پنهان دارد وَ يُقِيلُ عَثَرَتَهُ، اشتباهات او را جبران کند

¹³ (اصول کافی، شیخ کلینی، ج ۲، ص ۱۶۴)

¹⁴ (اصول کافی، ج ۲، ص ۱۶۳)

وَيَقْبَلُ مَعْدِرَتَهُ، عذر او را بپذیرد و يَرُدُّ غِيَّتَهُ، در برابر
بدگویان از او دفاع کند و يُدِيمُ نَصِيحَتَهُ، همواره خیر
خواه او باشد و يَحْفَظُ خُلَّتَهُ، دوستی او را پاسداری کند و
يَرْعَى ذِمَّتَهُ، پیمان او را رعایت کند و يَعُوذُ مَرَضَتَهُ، در
حال مرض از او عیادت کند

وَيَشْهَدُ مِيتَهُ، در حال مرگ به تشییع او حاضر شود و
يُجِيبُ دَعْوَتَهُ، دعوت او را اجابت کند و يَقْبَلُ
هَدِيَّتَهُ، هدیه او را بپذیرد و يُكَافِي صِلَتَهُ، عطای او را جزا
دهد و يَشْكُرُ نِعْمَتَهُ، نعمت او را شکر گوید و يُحْسِنُ
نُصْرَتَهُ، در یاری او بکوشد، و يَحْفَظُ حَلِيلَتَهُ، ناموس
او را حفظ کند، و يَقْضِي حَاجَتَهُ، حاجت او را بر آورد، و
يَشْفَعُ مَسْأَلَتَهُ، برای خواسته اش شفاعت کند، و يُسَمِّتُ
عَطْسَتَهُ، و عطسه اش را تحیت گوید

وَيُرْشِدُ ضَالَّتَهُ، گم‌شده‌اش را راهنمایی کند وَ يَرْدُّ

سَلَامَهُ، سلامش را جواب دهد وَ يُطِيبُ كَلَامَهُ، گفته او را

نیکو شمرد وَ يُبْرِئُ أَنْعَامَهُ، انعام او را خوب قرار دهد وَ

يُصَدِّقُ أَقْسَامَهُ، سوگندهایش را تصدیق کند وَ يُوَالِي وَلِيَّهٗ

وَ لَا يُعَادِي بِهِ، وَ يَنْصُرُهُ ظَالِمًا وَ مَظْلُومًا: فَأَمَّا نَصْرَتُهُ ظَالِمًا

فَيَرُدُّهُ عَنْ ظُلْمِهِ، وَ أَمَّا نَصْرَتُهُ مَظْلُومًا فَيَعِينُهُ عَلَى اخْتِ

حَقِّهِ، دوستش را دوست دارد و با او دشمنی نکند، در

یاری او بکوشد، خواه ظالم باشد یا مظلوم: اما یاری او

در حالی که ظالم باشد به این است که، او را از ظلمش

باز دارد، و در حالی که مظلوم است به این است که، او

را در گرفتن حقش کمک کند و لایِسْلَمُهُ وَاَيَحْذُلُهُ، او

را در برابر حوادث تنها نگذارد، وَيُحِبُّ لَهُ مِنَ الْخَيْرِ مَا

يُحِبُّ لِنَفْسِهِ، آنچه را از نیکی‌ها برای خود دوست دارد،

برای او هم دوست بدارد وَيَكْرَهُ لَهُ مِنَ الشَّرِّ مَا يَكْرَهُ

لِنَفْسِهِ و آنچه از بدی‌ها برای خود نمی‌خواهد، برای او

نیز نخواهد^{۱۵}

¹⁵ مکاسب محرمة-شیخ انصاری

پیامبر خدا: مسلمان، برادر مسلمان است، هرگز به او
ستم نمی کند، دست از یاریش برنمی دارد و او را در
برابر حوادث تنها نمی گذارد.»

و فرمود: « دو برادر دینی، همانند دو دست هستند که
هر کدام دیگری را می شوید!» با یکدیگر کمال
همکاری را دارند و عیوب هم را پاک می کنند.
شود.

: رسول اکرم صلی الله علیه و آله
خَيْرُ بَيْتٍ فِي الْمُسْلِمِينَ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ يُحْسَنُ إِلَيْهِ وَشَرُّ بَيْتٍ
فِي الْمُسْلِمِينَ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ يُسَاءُ إِلَيْهِ أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي
الْجَنَّةِ هَكَذَا؛

بهترین خانه های مسلمانان خانه ای است که در آن
یتیمی باشد و به او نیکی کنند و بدترین خانه های
مسلمانان خانه ای است که در آن یتیمی باشد و با او

بدی کنند، من و سرپرست یتیم در بهشت مانند دو
(۱). انگشت همراهم

یتیم نوازی

رسول خدا (ص) فرمود: خدا بر نیکی به یتیمان به سبب
جدایی آنان از پدرانشان ترغیب فرمود، پس هر کس از
آنان حفاظت کند خدا از وی حفاظت می کند. امیر
مومنان (ع) هم فرمود: خدا را، خدا را درباره یتیمان در
نظر داشته باشید تا مبادا دهانشان از غذای تن محروم شود
و در حضور شما تباه شوند.

یتیم نوازی پیامبر (ص)

عبدالله بن جعفر می گوید: به یاد دارم هنگامی که رسول
خدا (ص) بر مادرم وارد شد تا خبر شهادت پدرم را به

وی بدهد در حالی که به او می‌نگریستم او بر سر من و

برادرم دست می‌کشید و اشک‌ها به گونه‌ای از

چشمانش جاری بود که از محاسنش می‌چکید. سپس

گفت: خدایا! جعفر به پاداشی نیکو رسیده است. تو در

میان فرزندان جانشین او باش؛ نیکوتر از جانشینی تو

در میان فرزندان هر یک از بندگان. سپس فرمود: ای

اسماء! آیا به تو بشارت ندهم؟ گفت: آری، پدر و

مادرم فدایت. فرمود: خدای عزیز برای جعفر دو بال

قرار داد تا با آنها، در بهشت پرواز کند

: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله

: سَيِّدُ الْأَعْمَالِ ثَلَاثُ خِصَالٍ

إِنْصَافُكَ النَّاسَ مِنْ نَفْسِكَ، وَ مُوَاسَاةُ الْأَخِ فِي اللَّهِ عِزُّ وَ

. جَلْ، وَ ذِكْرُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَلَى كُلِّ حَالٍ

سرآمد کارها، سه چیز است: انصاف داشتن با مردم،

مواسات نسبت به برادر [دینی]، و هماره به یاد خداوند

. متعال بودن

: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله

لِلْمُؤْمِنِ عَلَى الْمُؤْمِنِ سَبْعَةُ حُقُوقٍ وَاجِبَةٍ مِنَ اللَّهِ عِزِّ وَ
جَلِّ عَلَيْهِ : الإِجْلَالُ لَهُ فِي عَيْنِهِ ، وَالْوُدُّ لَهُ فِي صَدْرِهِ ، وَ
... الْمُوَسَاةُ لَهُ فِي مَالِهِ .

مؤمن را بر مؤمن ، هفت حق است که از جانب خداوند
عزّ و جلّ بر او واجب گشته اند : او را در چشم خویش
بزرگ بدارد ، در سینه خود ، دوستش بدارد ، در مال
... خود ، شریکش بگرداند

: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله

مَنْ وَاسَى الْفَقِيرَ مِنْ مَالِهِ ، وَ أَنْصَفَ النَّاسَ مِنْ نَفْسِهِ ،
فَذَلِكَ الْمُؤْمِنُ حَقًّا .

هر کس فقیر را در مال خود شریک گرداند و با مردم به
انصاف رفتار کند ، او مؤمن حقیقی است

مصادقه الإخوان - به نقل از خلّاد سندی ، در حدیثی که

: سندش را به معصوم علیه السلام می رسد

أَبْطَأَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رَجُلٌ ، فَقَالَ : مَا

أَبْطَأَ بِكَ ؟ فَقَالَ : الْعُرَى يَا رَسُولَ اللَّهِ . فَقَالَ : أَمَا كَانَ

لَكَ جَارٌ لَهُ ثَوْبَانِ يُعِيرُكَ أَحَدَهُمَا ؟ فَقَالَ : بَلَى يَا رَسُولَ

اللَّهِ . فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : مَا هَذَا لَكَ بِأَخٍ

مردی دیرتر به نزد پیامبر خدا صلی الله علیه و آله آمد .

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود : «چرا دیر کردی؟» .

گفت : برهنگی باعث شد ، ای پیامبر خدا! فرمود : «آیا

همسایه ای نداشتی که دو جامه داشته باشد و یکی را به

تو عاریه دهد؟» . گفت : چرا ، ای پیامبر خدا! فرمود :

«او برادر تو نیست

: امام علی علیه السلام

. الْمُؤَاسَاةُ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ

. مواسات ، برترینِ کارهاست

: امام علی علیه السلام

أُبْذِلُ مَالَكُ فِي الْحَقُوقِ ، وَوَاسٍ بِهِ الصَّدِيقَ ؛ فَإِنَّ
. السَّخَاءَ بِالْحَرِّ أَخْلَقُ

دارایی ات را در راه حقوق]ی که به گردن توست ،
[ببخش ، و دوست [خود] را در آن ، شریک گردان؛
. چرا که گشاده دستی ، برای آزاده سزاوارتر است

: امام علی علیه السلام

أَفْضَلُ الْمُرُوءَةِ مُؤَاسَاةُ الْإِخْوَانِ بِالْأَمْوَالِ ، وَ مُسَاوَاتُهُمْ فِي
. الْأَحْوَالِ

برترین مردانگی ، شریک کردن برادران در اموال ، و
. برابری با آنان در احوال است

: مَصَادَقَةُ الْإِخْوَانِ - به نقل از وَصَافِي -

یا ابا اسماعیل! اُرأیتَ مَنْ قَبْلَکُمْ إِذَا كَانَ الرَّجُلُ «
لَیْسَ لَهُ رِداءٌ وَ عِنْدَ بَعْضِ إِخْوَانِهِ فَضْلٌ رِداءٍ یَطْرَحُ عَلَیْهِ
. حَتَّى یُصِيبَ رِداءٌ؟» قَالَ: قُلْتُ: لَا

قَالَ: « فَإِذَا كَانَ لَیْسَ عِنْدَهُ إِزارٌ یُوصِلُ إِلَیْهِ بَعْضُ إِخْوَانِهِ
. بِفَضْلِ إِزارٍ حَتَّى یُصِيبَ إِزاراً؟» قَالَ: قُلْتُ: لَا
». فَضَرَبَ بَیْدهِ عَلَی فَخْذِهِ ثُمَّ قَالَ: « مَا هَؤُلَاءِ یَا خَوْهٍ

: امام باقر علیه السلام به من فرمود

ای ابو اسماعیل! آیا در میان شما چنین است که هر
گاه کسی ردایی نداشته باشد و یکی از برادرانش ردای
اضافی داشته باشد ، آن را به او دهد تا وی نیز به ردایی
. برسد؟». گفتم: خیر

فرمود: «آیا اگر ازاری نداشت ، برادرش ازار اضافی
خود را به او می دهد تا او نیز صاحب ازاری شود؟».
. گفتم: خیر

امام علیه السلام با دست خود بر رانش زد و فرمود :

» . «اینها برادر نیستند

: امام صادق علیه السلام

الْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ ، يَحِقُّ عَلَيْهِ نَصِيحَتُهُ وَ مُوَاسَاتُهُ وَ مَنَعُ
عَدُوِّهِ مِنْهُ .

مؤمن ، برادر مؤمن است . وظیفه دارد که او را نصیحت
کند ، نسبت به او مواسات نماید ، و دشمنش را از او باز
دارد .

: الکافی - به نقل از نعمان رازی -

: امام صادق علیه السلام فرمود

إِنْ هَزَمَ النَّاسُ يَوْمَ أَحُدٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ
، فَغَضِبَ غَضَبًا شَدِيدًا

قالَ : وَ كَانَ إِذَا غَضِبَ انْحَدَرَ عَنْ جَبِينِهِ مِثْلُ اللُّؤْلُؤِ مِنْ
العَرَقِ .

قالَ : فَنَظَرَ فَإِذَا عَلَيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى جَنْبِهِ ، فَقَالَ لَهُ : «

«!الْحَقِّ بَيْنِي أَيْبُكَ مَعَ مَنْ انْهَزَمَ عَنِ رَسُولِ اللَّهِ

» . فَقَالَ : « يَا رَسُولَ اللَّهِ ! لِي بِكَ أَسْوَةٌ

» . قَالَ : « فَكَفَّنِي هُوَ لَا »

. فَحَمَلَ فَضْرَبَ أَوَّلَ مَنْ لَقِيَ مِنْهُمْ

فَقَالَ جَبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : « إِنَّ هَذِهِ لَهِيَ الْمَوَاسِئُ يَا

» . مُحَمَّدٌ ! « فَقَالَ : « إِنَّهُ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ

فَقَالَ جَبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : « وَ أَنَا مِنْكُمَا يَا مُحَمَّدُ ! «

فَقَالَ « أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : فَنَظَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ إِلَى جَبْرِئِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى كُرْسِيِّ مِنْ

ذَهَبٍ بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ هُوَ يَقُولُ : « لَا سَيْفَ إِلَّا ذُو

. « الْفَقَارِ ، وَ لَا فَتَى إِلَّا عَلَيٌّ

در جنگ اُحُد ، مسلمانان از گرد پیامبر خدا صلی الله علیه و آله پراکنده گشتند و ایشان ، سخت خشمگین شد .

پیامبر صلی الله علیه و آله هر گاه خشمگین می شد ، عرق مانند دانه های مروارید از پیشانی اش سرازیر می گشت .

پیامبر صلی الله علیه و آله نگاه کرد و علی علیه السلام را در کنار خویش دید . به او فرمود : « تو نیز با کسانی که از گرد پیامبر خدا پراکنده اند ، به پسران پدرت . »! پیوند

علی علیه السلام گفت : « ای پیامبر خدا! الگوی من » . شما یید

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود : « پس ، اینان را از من دور کن » . دور کن

علی علیه السلام حمله کرد و بر نخستین کس از دشمن
. که رسید ، ضربتی فرود آورد

جبرئیل علیه السلام گفت : این است مواسات ()
» !فداکاری (، ای محمد

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود : «همانا او از من است و
». من از اویم

جبرئیل علیه السلام گفت : « و من نیز از شما دو تن
» !هستم ، ای محمد

پیامبر خدا به جبرئیل علیه السلام نگریست که بر او
رنگی از طلا در میان آسمان و زمین ، نشسته بود و می
گفت : « شمشیری جز ذو الفقار نیست و جوان مردی
». جز علی نیست

: الکافی - به نقل از مُعَلّی بن خُنَیس -

امام صادق علیه السلام در شبی که نمِ نَم باران می آمد ،
 به قصد صُفّه حدیث بنی ساعده خارج شد . من در پی
 ایشان به راه افتادم . ناگاه ، چیزی از دست ایشان افتاد .
 بِسْمِ اللّٰهِ ، اللّٰهُمَّ رُدِّ عَلَيْنَا ، قَالَ : فَأَتَيْتُهُ فَسَلَّمْتُ : گفت
 عَلَيْهِ ، قَالَ : فَقَالَ : مُعَلِّی ؟ قُلْتُ : نَعَمْ جُعِلْتُ فِدَاكَ ،
 فَقَالَ لِي : اِلْتَمِسْ بِيَدِكَ فَمَا وَجَدْتَ مِنْ شَيْءٍ فَادْفَعْهُ اِلَيَّ .
 فَإِذَا أَنَا بِخُبْزٍ مُنْتَشِرٍ كَثِيرٍ ، فَجَعَلْتُ أَدْفَعُ إِلَيْهِ مَا وَجَدْتُ ،
 فَإِذَا أَنَا بِجِرَابِ حَدِيثٍ أَعْجَزُ عَنْ حَمَلِهِ مِنْ خُبْزٍ ، فَقُلْتُ :
 جُعِلْتُ فِدَاكَ أَحْمِلُهُ عَلَى رَأْسِي ، فَقَالَ : لَا ، أَنَا أُولَى بِهِ
 مِنْكَ ، وَلَكِنْ امْضِ مَعِيَ . قَالَ : فَأَتَيْنَا ظُلَّةَ بَنِي سَاعِدَةَ ،
 فَإِذَا نَحْنُ بِقَوْمٍ نِيَامٍ ، فَجَعَلَ يَدُسُّ الرِّغِيفَ وَ الرِّغِيفَيْنِ
 حَتَّى أَتَى عَلَى آخِرِهِمْ ، ثُمَّ انْصَرَفْنَا . فَقُلْتُ : جُعِلْتُ
 فِدَاكَ ، يَعْرِفُ هَؤُلَاءِ الْحَقَّ ؟ فَقَالَ : لَوْ عَرَفُوهُ لَوَاسَيْنَاهُمْ
 بِالذَّقَةِ .

بسم الله . خدایا! به ما برگردان . من جلو رفتم و سلام «
کردم . فرمود : «معلی؟» . گفتم : بله ، فدایت شوم! فرمود
: «با دستت بگرد و آنچه یافتی ، به من بده» . من گشتم .
دیدم مقدار زیادی نان ، روی زمین ، پراکنده شده است
، و هر چه می یافتم ، تحویل ایشان می دادم . ناگاه
کیسه چرمینی پر از نان یافتم که نمی توانستم آن را بلند
کنم . گفتم : فدایت شوم! آن را روی سرم حمل می
کنم . فرمود : «نه . من به این کار ، از تو سزاوارترم ؛ اما
همراهم بیا» . ما به صُفّه بنی ساعده رفتیم . عدّه ای را
دیدیم که خوابیده اند . امام علیه السلام آهسته یکی دو
گِردۀ نان کنار هر کدام گذاشت تا به نفر آخر رسید .
سپس برگشتیم . گفتم : فدایت شوم! آیا اینها حق را می
شناسند (شیعه هستند)؟ فرمود : «اگر می شناختند ، در
. «دادن نمک هم نسبت به آنها مواسات می کردیم

: امام کاظم علیه السلام

مَا تَقَرَّبَ الْمُؤْمِنُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ

«مُؤَاسَاةِ الْمُؤْمِنِ ، وَ هُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى:

(آل عمران، 92) «لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ

مؤمن با چیزی برتر از مواسات نسبت به مؤمن ، به

خداوند عزّ و جلّ نزدیک نشده است ، و این ، همان

سخن خدای متعال است که : «هرگز به نیکوکاری

نخواهید رسید تا این که از آنچه دوست دارید ، انفاق

. » کنید

: آثار مواسات

: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله

وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا! إِنَّ عِبَادًا مِنْ عِبَادِ اللَّهِ لَيَقِفُ يَوْمَ

الْقِيَامَةِ مَوْقِفًا يَخْرُجُ عَلَيْهِ مِنْ لَهَبِ النَّارِ أَعْظَمُ مِنْ جَمِيعِ

جِبَالِ الدُّنْيَا ، حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَ بَيْنَهَا حَائِلٌ ؛ بَيْنَا هُوَ

كَذَلِكَ قَدْ تَحَيَّرَ ، إِذْ تَطَايَرَ مِنَ الْهَوَاءِ رَغِيفٌ أَوْ حَبَّةٌ قَدْ
وَأَسَى بِهَا أَخَا مُؤْمِنًا عَلَى إِضَافَتِهِ ، فَتَنَزَّلُ حَوَالِيهِ فَتَصِيرُ
كَأَعْظَمِ الْجِبَالِ مُسْتَدِيرًا حَوَالِيهِ ، تَصُدُّ عَنْهُ ذَلِكَ اللَّهَبُ ،
فَلَا يُصِيبُهُ مِنْ حَرِّهَا وَلَا دُخَانِهَا شَيْءٌ ، إِلَى أَنْ يَدْخُلَ
سُوكُنْدَ بِهِ أَنْ كِهَ مَرَا بِهِ حَقَّ بِهِ پيامبری برانگیخت . الْجَنَّةُ
، در روز قیامت ، بنده ای از بندگان خدا در ایستگاهی]
از ایستگاه های قیامت [می ایستد و شعله ای آتش ،
بزرگ تر از همه کوه های دنیا ، در برابرش آشکار می
گردد ، به طوری که میان او و آن شعله هیچ حایلی
نیست . در همان حال که سرگردان است ، ناگاه ، گِرده
ای نان یا دانه ای [گندم یا جز آن] که [در دنیا] به آن
نیاز داشته و به برادری مؤمن کمک کرده است ، از هوا
در پیرامون او فرود می آید و مانند بزرگ ترین کوه ها
می شود و گرداگرد او را می گیرد و مانع رسیدن آن

شعله به او می شود ، و از حرارت و دود آن ، کمترین . آسیمی به او نمی رسد ، تا این که وارد بهشت می شود

: امام علی علیه السلام

. مَا حَفِظْتَ الْأُخُوَّةَ بِمِثْلِ الْمُوَاسَاةِ

هیچ چیزی مانند مواسات ، پیوند برادری را حفظ نمی . کند

: امام علی علیه السلام

نِظَامُ الدِّينِ خَصَلَتَانِ : إِنْصَافُكَ مِنْ نَفْسِكَ ، وَ مُوَاسَاةُ
. إِخْوَانِكَ

نظام دین ، به دو چیز است : انصاف داشتنت ، و

. مواسات نسبت به برادرانت

امام علی علیه السلام - در سفارش های خویش به کامل

: بن زیاد - فرمود

يَا كَمِيلُ، الْبَرَكَهُ فِي مَالٍ مِّنْ آتَى الزَّكَاةَ، وَوَاسَى
الْمُؤْمِنِينَ، وَوَصَلَ الْأَقْرَبِينَ .

ای کمیل! برکت ، در مال کسی است که زکات بدهد
و نسبت به مؤمنان ، مواسات کند و به خویشان ،
رسیدگی نماید .

: امام علی علیه السلام

. مُوَاسَاةُ الْأَخِ فِي اللَّهِ عِزٌّ وَ جَلَّ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ

. مواسات نسبت به برادر دینی ، روزی را می افزاید

کشف الغمّة - به نقل از حجاج بن أرطاة - : امام باقر

: علیه السلام فرمود

يَا حَجَّاجُ، كَيْفَ تَوَاسَيْكُمْ؟ قُلْتُ: صَالِحٌ يَا أَبَا جَعْفَرٍ. قَالَ

: يُدْخِلُ أَحَدَكُمْ يَدَهُ فِي كَيْسِ أَخِيهِ فَيَأْخُذُ حَاجَتَهُ إِذَا

احتاجَ إِلَيْهِ؟ قُلْتُ: أَمَّا هَذَا فَلَا! فَقَالَ: أَمَّا لَوْ فَعَلْتُمْ مَا

. احتجتم

ای حَجَّاج! مواسات شما چگونه است؟». گفتم: خوب «
 است، ای ابو جعفر! فرمود: «آیا هر گاه فردی از شما
 نیاز پیدا کند، دستش را در جیب برادرش می کند و به
 اندازه نیازش برمی دارد؟». گفتم: در این حد، نه!
 فرمود: «اگر این گونه رفتار کرده بودید، نیازمند نمی
 شدید»

: امام صادق علیه السلام

ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ لَا يُحْجَبَنَّ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى : دُعَاءُ الْوَالِدِ
 لِوَلَدِهِ إِذَا بَرَّهُ وَ دَعْوَتُهُ عَلَيْهِ إِذَا عَقَّهُ ، وَ دُعَاءُ الْمَظْلُومِ عَلَى
 ظَالِمِهِ وَ دُعَاؤُهُ لِمَنْ انْتَصَرَ لَهُ مِنْهُ ، وَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ دَعَا لِأَخٍ
 لَهُ مُؤْمِنٍ وَاسَأَهُ فِينَا وَ دُعَاؤُهُ عَلَيْهِ إِذَا لَمْ يُوَاسِهِ مَعَ الْقُدْرَةِ
 عَلَيْهِ وَ اضْطِرَارِّ أَخِيهِ إِلَيْهِ .

سه دعاست که از درگاه خداوند متعال رد نمی شود :
 دعای پدر برای فرزندش ، هر گاه که به او نیکی کند ،

و نفرینش در حقّ او ، آن گاه که از او نافرمانی نماید ؛
نفرین ستم دیده در حقّ کسی که به او ستم کرده است
، و دعایش برای کسی که انتقام او را از ستمگری گرفته
است ؛ و دعای مرد مؤمن برای برادر مؤمنش که به
خاطر ما نسبت به او مواسات کرده است ، و نفرینش در
حقّ او که می توانسته به وی کمک کند و نکرده ، در
. حالی که وی به آن محتاج بوده است

امام صادق علیه السلام - درباره این سخن خداوند متعال
ای نفس آرام یافته! خشنود و خدا پسند ، به « : که
سوی پروردگارت باز گرد ، و در میان بندگان من در
یا اَیَّتِهَا « : - فرمود «آی ، و در بهشت من ، داخل شو
النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ * ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً *
(فجر، 27-30) «فَادْخُلِي فِي عِبَادِي * وَادْخُلِي جَنَّتِي

ذَلِكَ لِمَنْ كَانَ وَرِعًا مُؤَاسِيًا لِإِخْوَانِهِ وَصَوْلًا لَهُمْ . و إِنْ
كَانَ غَيْرَ وَرِعٍ و لَا وَصُولٍ لِإِخْوَانِهِ قِيلَ لَهُ : مَا مَنَعَكَ مِنَ
الْوَرَعِ وَ الْمُؤَاسَاةِ لِإِخْوَانِكَ ؟ أَنْتَ مِمَّنْ انْتَحَلَ الْمَحَبَّةَ
بِلِسَانِهِ و لَمْ يُصَدِّقْ ذَلِكَ بِفِعْلٍ . و إِذَا لَقِيَ رَسُولَ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَقِيَهُمَا
. مُعْرِضِينَ ، مُقْطَبِينَ فِي وَجْهِهِ ، غَيْرَ شَافِعِينَ لَهُ

این ، در حق کسی است که پارسا باشد و نسبت به
برادرانش مواسات کند و با آنان پیوند برقرار سازد ؛ اما
اگر نه پارسا بود و نه برقرار کننده پیوند با برادران ، به او
گفته می شود : «چه چیزی مانع تو از پارسایی و
مواسات نسبت به برادرانت شد؟ تو ، از آن کسانی
هستی که به زبان ، دم از دوستی می زدند ؛ ولی در
کردار ، مراعاتش نمی کردند» . پیامبر خدا و امیر
مؤمنان ، هر گاه او را دیدار کنند ، از او روی می

گردانند و بر او چهره در هم می کشند و شفاعتش نمی
کنند .

میزان الحکمه، ج 1: منبع

محمد تقی صرفی پور, [20:30 14.01.23]

54. صرفه جویی کردن در منابع به کاهش فقر جامعه می تواند کمک کند.

55. با آموزش صحیح به فقرا کمک کنید تا محیط خود را تمیز کنند.

56. به کاشت درختان و فضای سبز برای نیازمندان کمک کنید.

57. در مورد جوامع حاشیه نشین تحقیق کنید و با انجام مصاحبه و داده های مهم را جمع آوری کنید. گزارش

خود را خلاصه کنید و آن‌ها را با دولت و عموم مردم
به اشتراک بگذارید تا آگاهی و نگرانی درباره فقر در
کشور افزایش یابد.

58. صحیح بهداشتی و شخصی، به جامعه فقیر در مبارزه
با بیماری‌ها کمک کنید.

59. صدای مداوم فقرا باشید. اگر یک وبلاگ نویس یا
یک تأثیرگذار در رسانه‌های اجتماعی هستید، صدای
آن‌ها باشید.

60. از افراد طبقه پایین کمک، ایده و مشاوره بخواهید
تا احساس کنند که آن‌ها نیز در جامعه نقش‌هایی را دارا
هستند.

child-poor-water

صدقه آنلاین شعف

در باب صدقه امام باقر (ع) می فرمایند :

صدقه 70 بلا از بلاهای دنیا را به همراه مرگ بد را از
انسان دفع می کند و صدقه دهنده هرگز با مرگ بد
نمی میرد علاوه بر اجر اخروی که برای او ذخیره می
شود .

پرداخت صدقه آنلاین

61. برای نیازمندان برنامه‌های سرگرمی مانند تماشای فیلم برگزار کنید.

62. اگر هنرمند هستید برای نیازمندان هنر خود را اجرا کنید تا آن‌ها هم بتوانند مشاهده کنند و لذت ببرند.

63. آیا دوربین خوبی دارید؟ عکسبرداری رایگان را به یک خانواده نیازمندان پیشنهاد دهید تا بتوانند تصویر خانوادگی داشته باشند.

64. با تهیه وسایل نقلیه و به آن‌ها در یافتن پناهگاه یا جابجایی وسایل کمک کنید.

65. در هنگام یا بعد از فاجعه به نیازمندان و فقرا کالاهای امدادی، کمک‌های پزشکی و پناهگاه‌های موقتی بدهید.

66. به کسانی که عزیزان خود را از دست داده اند، از طریق کمک‌های مالی، عاطفی و جسمی کمک و آسایش دهید.

67. صندلی‌های VIP خود را به فقرا اهدا کنید.

68. خون اهدا کنید.

69. به فقرا کمک کنید تا با عزیزانشان تماس بگیرند.

70. به آنها کمک کنید تا با عزیزانشان دیدار و پیوند دوباره برقرار کنند.

71. پول توجیبی و وعده‌های غذایی را با یک همکلاسی فقیر در مدرسه تقسیم کنید.

72. به همکارانتان کمک کنید تا یک شغل پاره‌وقت پیدا کند.

73. به کارمندان نیازمند خود حقوق بیشتری بدهید.

74. به جای وام دادن، در مواقع حساس به دوستان
نیازمند و فقیر خود کمک کنید.

75. به دانشجویان فقیر کمک کنید تا تحصیلات خود را
تمام کنند تا وارد بازار کار شوند.

76. همراه با سایر مدافعان و قانون گذاران در کشور
برای ایجاد قوانین مؤثر در کاهش فقر مشارکت کنید.

77. افراد بیشتری را به کارهای خیر و نیکوکاری دعوت
کنید.

78. داوطلب باشید و به انجمن هایی پیوندید که به فقرا کمک کنند.

79. به شهروندان حاشیه نشین کمک کنید و از آنها برای منافع خود استفاده نکنید.

80. وقتی به چیزی دست یافتند تبریک بگویید و خوشحال باشید. آنها را به سمت پایین هل ندهید.

81. از جوانان مستعد و نیازمند برای گذراندن دوره های مهارتی حمایت کنید.

82. اسپانسر ایده‌های آنان باشید.

83. اسپانسر مراکز بازتوانی و مهارتی باشید.

84. براساس توانایی خود در هر سازمانی کمک کنید
تا کارفرمایان با نیازمندان ارتباط پیدا کنند.

85. به خانواده‌ها کمک کنید تا بتوانند فروشگاه‌های
راه‌اندازی کنند و محصولاتشان را بفروشند.

86. به کسانی که می‌توانند در خارج از کشور کار کنند
کمک کنید.

87. کامپیوتر و یا لبتاپ قدیمی خود را اهدا کنید.

88. یک سرویس رایگان پزشکی، دندانپزشکی و مشاوره‌ای را سازماندهی کنید.

89. به یک جوان نیازمند کمک کنید تا بورسیه تحصیلی بگیرد.

90. آموزش رایگان انگلیسی بدهید.

91. به افراد نیازمندی که ایده کسب و کاری دارند در راه‌اندازی کمک کنید.

92. به متقاضیان کار کمک کنید تا مدارک خود را جمع آوری کنند.

93. کتاب‌های قدیمی خود را به دانش‌آموزان فقیر یا کتابخانه‌های عمومی اهدا کنید.

94. به بیماران فقیر کمک کنید تا درمانگاه‌های رایگان و کم هزینه‌تری پیدا کنند.

95. اسپانسر تورهای گردشگری و سرگرمی برای نیازمندان شوید.

96. اگر پول ندارید، وقت بگذارید، به مکان آنها

بروید و با فقرا صحبت کنید.

97. سخت کار کنید تا بتوانید به خودتان کمک کنید تا

از پس فقر برآیید. هنگامی که شما مرفه باشید،

می توانید کارهای بیشتری انجام داده و به فقرا کمک

بیشتری کنید.

98. مستمری ماهیانه خیریه شفاف

99. به روش منحصر به فرد خود به آنها کمک کنید.

در اینجا ۱۰۰ راه ساده را به شما معرفی می کنیم که
می توانید با انجام آن ها به فقرا و نیازمندان کمک کنید:

هفته ای یک بار با یک وعده ی غذایی از یک خانواده یا
فرد نیازمند حمایت کنید یا هزینه آن را کمک کنید.
در تامین هزینه مدرسه کودکان نیازمند شرکت کنید و
از آن ها حمایت مالی کنید.

لباس های جدید یا استفاده شده خود را که دیگر
نمی پوشید را با نیازمندان به اشتراک بگذارید، مانند
پوشش دیوار مهربانی

به نیازمندان کمک کنید تا هزینه های پزشکی و
مراقبت های پزشکی خود را پرداخت کنند.
به آن ها خدمات دندان پزشکی رایگان دهید.

از واکنش‌های کودکان فقیر حمایت مالی کنید.

از معاینات سلامتی نیازمندان حمایت کنید.

خدمات ارایشی رایگان به فقرا بدهید. مانند کوتاه کردن مو

وسایل شخصی مورد نیاز آن‌ها را رایگان تامین کنید.

برای استخدام بیکاران موقعیت شغلی ایجاد کنید و به آن‌ها فرصت‌های کاری مناسب بدهید.

می‌توانید با تامین مصالح ساختمانی به ساختن خانه برای نیازمندان کمک کنید.

برای نقاشی خانه نیازمندان داوطلب شوید.

مبل‌های قدیمی خود را اهدا کنید.

تلفن‌های قدیمی و وسایل الکترونیکی که دیگر استفاده نمی‌کنید را اهدا کنید.

کتاب‌های را که قبلاً خوانده‌اید به فقیران و به‌خصوص دانش‌آموزان نیازمند اهدا کنید.

برای کودکان فقیر و بی‌سرپرست اسباب‌بازی بخرید. به نیازمندان و کارتن‌خواب‌ها کمک کنید تا یک خواب راحت را تجربه کنند با اهدای یک بالش نرم، پتو تشک و دیگر وسایل خواب.

با اهدای وسیله روشنایی خانه نیازمندان را روشن کنید. در ساخت یک مرکز ورزشی (زمین بسکتبال یا سالن ورزشی) مشارکت و کمک کنید.

در انتخابات به کسانی رای دهید که به راستی و نه دروغ، برنامه برای فقرزدایی دارند.

به افراد فقیر آگاهی انتخاباتی برای رای دادن به کسی که نیاز آن‌ها را تامین می‌کند بدهید.

به مجازات و زندانی کردن سیاستمداران فاسد که
باعث فقیر شدن مردم می شود کمک کنید.

به موسسات خیریه مورد اعتماد و فعال کمک کنید.
صدقه آنلاین

از پرورشگاه ها بازدید کنید.

کودکان بی سرپرست را به فرزندپذیری قبول کنید یا حامی
یک کودک باشید.

به خانه سالمندان بروید و برای آن ها لباس، میوه و
چیزهایی که نیاز دارند، ببرید.

به زندانیان فقیر کمک کنید و برای آن ها وسایل مورد
نیازشان را خریدار کنید.

به جای چانه زدن با کسب و کارهای کوچک و نیازمند
با مبلغ بیشتری از محصول آن ها حمایت کنید.

از طریق فعالیت‌هایی مانند کنسرت و اجراهای سرگرم
کننده، برای قربانیان فاجعه مانند سیل‌زدگان حمایت
مالی جمع کنید.

از طریق رسانه‌های اجتماعی، وبلاگ نویسی، تبلیغات و
سایر تبلیغات آنلاین، حامیانی را برای افراد نیازمند پیدا
کنید.

از شرکت‌هایی محصولاتتان را خریداری کنید که در
فقرزدایی و کمک به نیازمندان فعالیت می‌کنند.

کمک به نیازمندان

31. از مشاغل محلی خود پشتیبانی کنید. آن‌ها خدمات
محلی ارائه می‌دهند پس ملزم به پرداخت مالیات هستند
که برای کمک فقرا از طرف دولت مفید است.

32. برخی از محصولات تجاری خود را به صورت رایگان به فقرا ببخشید.

33. خدمات تخصصی خود را به صورت رایگان به کسانی که قادر به پرداخت هزینه آن نیستند، ارائه دهید.

34. به نیازمندان رایگان آموزش دهید تا با کسب مهارت بتوانند معیشت خود را بهبود بخشند.

35. برای ایجاد تعاونی‌ها به جامعه کمک کنید.

36. به افراد نیازمندی که توانایی دارند، کمک کنید تا به مصاحبه‌های شغلی بروند. مانند تهیه رزومه و لباس برای آنها.

37. بذر و کود برای کشاورزان نیازمند تهیه کنید.

38. به ماهیگیران تورهای جدید ماهیگیری و سایر تجهیزات ماهیگیری اهدا کنید.

39. به روستاییان نیازمند کمک کنید تا از منابع طبیعی و گردشگری خود محافظت کنند تا منبع درآمدشان از بین نرود.

40. به نیازمندان در برنامه ریزی مالی و حقوقی شان کمک کنید.

41. به نیازمندان مشاوره خانوادگی رایگان بدهید.

42. آن ها را با ارزش های خود و خانواده شان آگاه کنید.

43. آن ها را از حقوق و امتیازات خود بعنوان یه شهروند آگاه کنید تا مورد ظلم افراد صاحب قدرت قرار نگیرند.

44. با حمایت سایر شهروندان و سازمان‌های محلی
بیمارانی که قادر به بستری شدن در بیمارستان نیستند را
به بیمارستان‌ها و اورژانس‌ها معرفی کنید تا آن‌ها را
پذیرش کنند.

45. به فقرا و نیازمندان وام بدون بهره بدهید.

46. به آن‌ها کمک کنید تا بدهی‌های خود را پرداخت
کنند.

47. روز تولد یا سایر مناسبت‌های خاص خود را در
یک پرورشگاه یا با یک مرکز مختص نیازمندان جشن
بگیرید.

48. برای افراد مشهور و نیازمند جشن تولد بگیرید.

49. برای نیازمندان خالصانه دعا کنید و هم‌زمان اقدامات نیکوکاری را نیز دنبال کنید.

50. به ساخت عبادتگاه برای افاد نیازمند کمک کنید.
کلیسا مسجد و ...

51. به ساخت آموزشگاه‌ها و مدارس برای نیازمندان کمک کنید.

52. در تامین تجهیزات مدارس مشارکت کنید.

53. آموزش‌های توانمندسازی به نیازمندان را شروع کنید.

54. صرفه‌جویی کردن در منابع به کاهش فقر جامعه می‌تواند کمک کند.

55. با آموزش صحیح به فقرا کمک کنید تا محیط خود را تمیز کنند.

56. به کاشت درختان و فضای سبز برای نیازمندان کمک کنید.

57. در مورد جوامع حاشیه نشین تحقیق کنید و با انجام مصاحبه و داده‌های مهم را جمع آوری کنید. گزارش خود را خلاصه کنید و آن‌ها را با دولت و عموم مردم به اشتراک بگذارید تا آگاهی و نگرانی درباره فقر در کشور افزایش یابد.

58. صحیح بهداشتی و شخصی، به جامعه فقیر در مبارزه با بیماری‌ها کمک کنید.

59. صدای مداوم فقرا باشید. اگر یک وبلاگ نویس یا یک تأثیرگذار در رسانه‌های اجتماعی هستید، صدای آن‌ها باشید.

60. از افراد طبقه پایین کمک، ایده و مشاوره بخواهید
تا احساس کنند که آنها نیز در جامعه نقش‌هایی را دارا
هستند.

child-poor-water

صدقه آنلاین شمع

در باب صدقه امام باقر (ع) می فرمایند :

صدقه 70 بلا از بلاهای دنیا را به همراه مرگ بد را از
انسان دفع می کند و صدقه دهنده هرگز با مرگ بد

نمی میرد علاوه بر اجر اخروی که برای او ذخیره می
شود .

پرداخت صدقه آنلاین

61. برای نیازمندان برنامه های سرگرمی مانند تماشای
فیلم برگزار کنید.

62. اگر هنرمند هستید برای نیازمندان هنر خود را اجرا
کنید تا آن ها هم بتوانند مشاهده کنند و لذت ببرند.

63. آیا دوربین خوبی دارید؟ عکسبرداری رایگان را به یک خانواده نیازمندان پیشنهاد دهید تا بتوانند تصویر خانوادگی داشته باشند.

64. با تهیه وسایل نقلیه و به آنها در یافتن پناهگاه یا جابجایی وسایل کمک کنید.

65. در هنگام یا بعد از فاجعه به نیازمندان و فقرا کالاهای امدادی، کمک‌های پزشکی و پناهگاه‌های موقتی بدهید.

66. به کسانی که عزیزان خود را از دست داده اند، از طریق کمک‌های مالی، عاطفی و جسمی کمک و آسایش دهید.

67. صندلی های VIP خود را به فقرا اهدا کنید.

68. خون اهدا کنید.

69. به فقرا کمک کنید تا با عزیزانشان تماس بگیرند.

70. به آنها کمک کنید تا با عزیزانشان دیدار و پیوند دوباره برقرار کنند.

71. پول توجیبی و وعده های غذایی را با یک همکلاسی فقیر در مدرسه تقسیم کنید.

72. به همکارانتان کمک کنید تا یک شغل پاره‌وقت پیدا کند.

73. به کارمندان نیازمند خود حقوق بیشتری بدهید.

74. به جای وام دادن، در مواقع حساس به دوستان نیازمند و فقیر خود کمک کنید.

75. به دانشجویان فقیر کمک کنید تا تحصیلات خود را تمام کنند تا وارد بازار کار شوند.

76. همراه با سایر مدافعان و قانون گذاران در کشور
برای ایجاد قوانین مؤثر در کاهش فقر مشارکت کنید.

77. افراد بیشتری را به کارهای خیر و نیکوکاری دعوت
کنید.

78. داوطلب باشید و به انجمن هایی پیوندید که به فقرا
کمک کنند.

79. به شهروندان حاشیه نشین کمک کنید و از آنها
برای منافع خود استفاده نکنید.

80. وقتی به چیزی دست یافتند تبریک بگویید و خوشحال باشید. آن‌ها را به سمت پایین هل ندهید.

81. از جوانان مستعد و نیازمند برای گذراندن دوره‌های مهارتی حمایت کنید.

82. اسپانسر ایده‌های آنان باشید.

83. اسپانسر مراکز بازتوانی و مهارتی باشید.

84. براساس توانایی خود در هر سازمانی کمک کنید تا کارفرمایان با نیازمندان ارتباط پیدا کنند.

85. به خانواده‌ها کمک کنید تا بتوانند فروشگاه‌های
راه‌اندازی کنند و محصولاتشان را بفروشند.

86. به کسانی که می‌توانند در خارج از کشور کار کنند
کمک کنید.

87. کامپیوتر و یا لبتاپ قدیمی خود را اهدا کنید.

88. یک سرویس رایگان پزشکی، دندانپزشکی و
مشاوره‌ای را سازماندهی کنید.

89. به یک جوان نیازمند کمک کنید تا بورسیه
تحصیلی بگیرد.

90. آموزش رایگان انگلیسی بدهید.

91. به افراد نیازمندی که ایده کسب و کاری دارند در راه اندازی کمک کنید.

92. به متقاضیان کار کمک کنید تا مدارک خود را جمع آوری کنند.

93. کتاب های قدیمی خود را به دانش آموزان فقیر یا کتابخانه های عمومی اهدا کنید.

94. به بیماران فقیر کمک کنید تا درمانگاه‌های رایگان
و کم هزینه تری پیدا کنند.

95. اسپانسر تورهای گردشگری و سرگرمی برای
نیازمندان شوید.

96. اگر پول ندارید، وقت بگذارید، به مکان آن‌ها
بروید و با فقرا صحبت کنید.

97. سخت کار کنید تا بتوانید به خودتان کمک کنید تا
از پس فقر برآیید. هنگامی که شما مرفه باشید،
می‌توانید کارهای بیشتری انجام داده و به فقرا کمک
بیشتری کنید.

98. مستمری ماهیانه خیریه شعف

99. به روش منحصر به فرد خود به آنها کمک کنید.

100- برای همه گرفتارها دعا کنید!